

O
Şey
Dergi

f **@oseydergi**

mart- 2020

Marteniçka
Time Dergisi
Fas
Seks İşçileri Karnavalı
Muhammed Ali
Kabataş Erkek Lisesi
Feminizm
Klostrofobi
Telefon
Abraham Lincoln
Pompei
Carlos Acosta
Mısır Apartmanı
Anemi
Selma Lagerlöf
Gaia
İnsülin
Nevruz
Dersim İsyanı
Ziya Gökalp
Kolonya
Türk Ocağı
Schengen Vizesi
Haldun Taner Sahnesi
Melissa Virüsü
Anestezi
Ezan
Vincent Van Gogh

Mart

- 01 - Editörden
- 02 - Martenika
- 03 - Time Dergisi
- 04 - Fas
- 05 - Seks İşçileri Karnavalı
- 06 - Bizi Takip Edin!
- 07 - Kabataş Erkek Lisesi
- 08 - Feminizm
- 09 - Kolstrofobi
- 10 - Telefon
- 11 - Abraham Lincoln
- 12 - Bilgi Paylařtıķa
- 13 - Güzeldir...
- 14 - Mısır Apartmanı
- 15 - Anemi
- 16- Hayatın İçindeki
- 17 - Selma Langerlöf
- 18 - O şey
- 19 - Gaia
- 20 - İnsülin
- 21 - Nevruz
- 22 - Dersim İsyanı
- 23 - Ziya Gökalp
- 24 - Kolonya
- 25 - Türk Ocağı
- 26 - Schengen Vizesi
- 27 - Haldun Taner Sahnesi
- 28 - Melissa Virüsü
- 29 - Anestezi
- 30 - Ezan
- 31 - Vincent Van Gogh

Editörden

Şüphesiz ki baharın habercisi bu ayı hiçbirimiz böyle planlamamıştı. Baharın gelmesiyle tazelenenecek, mutlu olacak ve hatta yenilenecektik. Gelin görün ki yenilenen doğa oldu. Çünkü insanoğlu olarak hakimiyet kurduğumuz doğaya farkında olarak ya da olmayarak işkence yapmaya, tüketmeye devam ediyoruz.

Venedik'te sular balıklarına ve eski canlılığına kavuştu. Dünya üzerinde hava kirliliği oranı azaldı. Doğa, içinde biz olmadığımız zaman kendini çok güzel toparlayabiliyor. Peki biz kendimizi toparlayabiliyor muyuz?

Evlerimizde kaldığımız şu dönemde kendiniz için ne yaptınız? Elinizde telefon içinde bulunduğunuz koşullarına söylenmekten ve tabii ki ekmek yapmaktan başka. Ekmek yapmanız da güzel çünkü bir üretim halindesiniz. Bu dönemde bol bol üretin, kendinizle baş başa kalın ve hayatınızı gözden geçirin.

Evren bize; 'Durun ve kendinize bir bakın! Ne için yaşıyorsunuz?' diyor.

Gerçekten ne için yaşıyoruz?

Sevgiler,
O Şey Dergi Editörü
Ayşe Baykal

Martenika

Balkanlar'a ait bir gelenek olan Martenika nedir?

Martenitsa, 1 Mart'tan başlayarak martın sonuna kadar takılan, beyaz ve kırmızı yünden yapılan bir süstür. Baharın gelişi münasebetiyle geleneksel Baba Marta (Marta Nine) günleri başlar. Çok eskilere dayanan Baba Marta, Bulgaristan'a has bir gelenektir.

Baba Marta – Marta Nine, günümüze kadar korunmuş en saygın geleneklerden biridir. Bu takılar, meyve ağaçlarına, evlere, ev hayvanlarına da takılırlar. Bu şekilde yeni başlayan tarım yılının da bereketli ve verimli olması için dilekler tutulur. İlk martenitsalar, başka takı ve detaylar kullanmadan, sadece kırmızı beyaz ipliklerden yapılmış ve nazardan korunmak için insanlara ve hayvanlara takılmış.

Bazı bölgelerde bu bükülmüş kırmızı-beyaz sicime altın veya gümüş para bağlanılmış, bu da hastalıklardan korunmak için bir simge olarak kullanılmış.Otantik bir sanat niteliğinde olan halkın güzellik ve estetik duygusu daha geç dönemlerde martenitsalarda da kendini gösterir. Önceleri kırmızı-beyaz yünden yapılan martenitsalara, püskül, top, insan gibi değişik şekiller verilir. Martenitsaların gelmiş geçmiş tarihinde en önemli yere sahip olan şekiller ise; “Pijo ve Penda” adıyla bilinen kırmızı ve beyaz ipten yapılmış kuklalardır.

Martenitsalarda kullanılan beyaz renk uzun ömrü, kırmızı renk ise sağlık ve gücü temsil eder.Aldığınız kırmızı ve beyaz iplikleri, bileğinizin kalınlığına göre kesin. Daha sonra, beyaz ve kırmızı ipin uçlarını birbirine bağlayın.Düğüm noktası ortaya gelecek şekilde, bir elinizle kırmızın ipin boşta kalan kısmının ucundan kavrayın ve ipi gergin tutun. Diğer elinizle beyaz ipin boşta kalan ucundan tutun ve gerdirmeyi bırakmadan beyaz ipi saat yönüne doğru çevirin.

İpi çevrilmekte zorlandığı anda gerdirmeyi bıraktığınızda kırmızı ve beyaz ipin birbirine dolandığını gördüğünüz zaman son aşama olarak diğer uca da düğüm atarak bilekliği kullanmaya başlayın.

TIME

Nedir?

AMERICA ALONE

by KARL VICK

Davos and the Donald

by RICHARD HAASS

Happy hour with the 1%

by MOLLY BALL

Time Dergisi

Acaba kapağında kim var dediğimiz, her hafta dünyanın haberini konu edinen ve gündeme yön veren fenomen Time Dergisi nedir?

Time, haftalık bir haber dergisidir. Dünyanın en saygın haber ve politika dergilerinden birisidir. İlk sayısı 3 Mart 1923'te yayınlanmıştır.

Amerika merkezli derginin Avrupa sürümü Time Europe, eski adıyla Time Atlantic, Londra'da basılmaktadır. Time Europe, Orta Doğu, Afrika ve Latin Amerika'yı da kapsamaktadır. Ayrıca Asya sürümü, Kanada sürümü, Okyanusya sürümü de bulunur.

Time, 1923 yılında Briton Hadden ve Henry Luce tarafından ABD'nin ilk haftalık haber dergisi olarak kurulmuştur. İngilizce olarak yayımlanan derginin günümüzde haftalık tirajı 4 milyonun üzerindedir.

Günümüzde özellikle sosyal medya ve internet dünyasının yaygınlaşmasıyla basılı yayın yanında sanal dünyada da daima günce konular paylaşılmaktadır.

Görevdeki editörü Edward Felsenthal'dir. Edward Felsenthal 3 Eylül 1966 doğumlu Amerikalı bir gazetecidir. Haftalık haber dergisi Time'ın baş editörlüğünü yapmaktadır.

TIME 100, Time dergisi tarafından her yıl yayımlanan, dünyadaki en etkili 100 kişinin sıralandığı bir listedir. Liste, 1998'de bir paneldeki tartışma sonucunda ilk defa oluşturulmuş ve gördüğü yoğun ilgi üzerine geleneksel hale getirilmiştir.

Listeye girmek bir onur gibi görülse de, sadece iyi değil, kötü yönde etkili olan isimler de listeye girebilmektedir. Liste, 5 kategoride en etkili 20'şer ismi belirlemektedir.

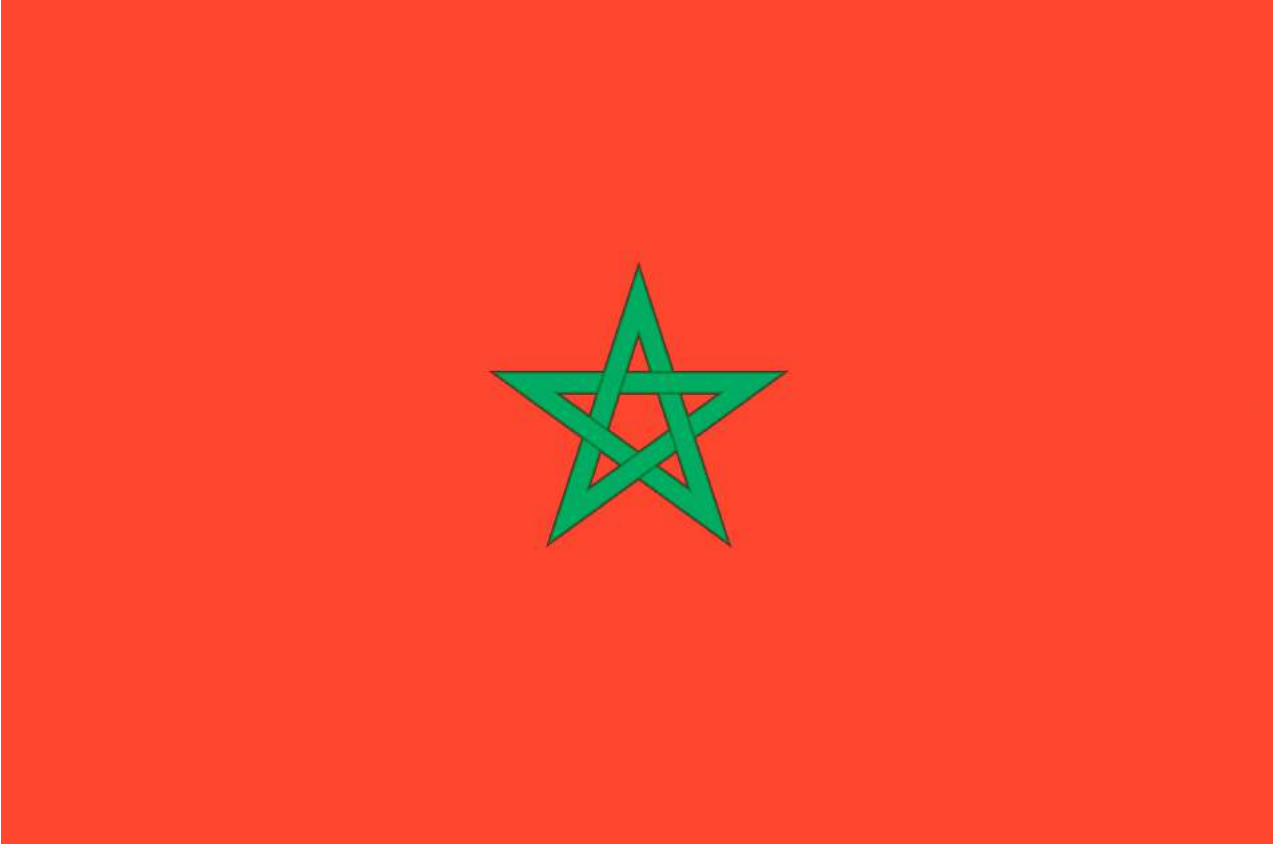
Kategoriler; Liderler ve Devrimciler, Kurucular ve Titanlar, Sanatçılar, Bilim İnsanları ve Düşünürler, ve Kahramanlar ve İkonlardır.

Time Dergisi'i ayrıca 1927'den beri her sene son sayıda icraatlarıyla o yıl dünyada en etkili insanlardan birini yılın kişisi olarak seçer. Her sene çokça tartışmalara neden olur.

TIME

Fas

Afrika'nın incisi, Avrupa ve Dünya'ya açılan kapısı, Kazablanka filminin başrol yıldızı Fas nedir?

Fas resmî olarak Fas Krallığı Kuzey Afrika'da yaklaşık olarak 32 milyon nüfusa ve 447,000 km² yüz ölçümüne sahip bir ülkedir. Başkenti Rabat ve en büyük şehri de Kazablanka'dır.

Fas'ın, Atlantik Okyanusu'dan, Cebelitarık Boğazını çevreleyip Akdeniz'de son bulan uzun bir sahil şeridi vardır. Doğudan Cezayir, boğaz boyunca bir denizden bir sınır ve Ceuta ile Melilla adlarında iki küçük özerk şehir ile kuzeyden İspanya, güneyden de Moritanya ve Batı Sahra ile komşudur.

Fas; Afrika Birliği'nin, Arap Ligi'nin, Büyük Mağrip Birliği'nin, Frankofoni'nin, İslam Konferansı Örgütü'nün, Akdeniz Diyalogu grubunun ve G-77'nin üyesidir.

Resmî dilleri Arapça olmasına rağmen devlet dairelerinde Fransızca kullanılmaktadır. Halk arasında kullanılan Arapça'ya Darija denilir ve diğer Arap ülkeleriyle karşılaştırıldığında değişiktir. Aynı zamanda ülkede yoğun olan Berberilerinde kullandığı farklı diller bulunmaktadır. Bunların başında Sheluh veya Shelha dili, güneyde Sousi halkı tarafından konuşulmaktadır. Kuzeyde ise Tamazigt dili Kuzey Berberileri tarafından kullanılmaktadır.

Ülkenin kuzey kesimi İspanyolların etkisi altında kaldığından buralarda İspanyolca konuşanlara rastlamak mümkündür. Bugün sorunlu olan Batı Sahra topraklarında da İspanyolca konuşulmaktadır.

Fas Afrika'nın en büyük beşinci ekonomisine sahiptir. Avrupa kıtası ile Fas'ın yakınlığı, Avrupa şirketlerinin yer değiştirmelerinde Fas'a yönelimlerine yol açmış, bu da büyük ölçüde ekonomiye katkısı olmuştur. Ülkede tarıma dayalı besin endüstrisi kollarının yanı sıra, kimya ve gübre sanayi ile küçük el sanatları gelişmiştir. Yeraltı kaynakları ülke ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Fas'ta çıkarılan madenlerin başında fosfat gelir.

Fosfat dışında, manganez, arsenik, nikel, kobalt ve demir de bulunmaktadır. Ayrıca az miktarda kömür ve petrol gümüşlü kurşun da çıkarılır. Ülke sanayinin ihtiyacı olan enerji büyük ölçüde hidroelektrik santrallerden sağlanır.

Tanca'nın İspanya'ya yakın olması ve bu sayede iki ülke arasında yapılan ve 45 dakika süren feribot seferleri sayesinde İspanya ile ticaret gelişmiştir. Bunun yanında günlük olarak Fransa'nın Güney ve liman kenti olan Marsilya şehrine de seferler düzenlenmektedir.

Geçen yüzyılın altmışlarında popüler olan ve ortaklaşa yapılan sergilerle gelişen, manda döneminin sanatta etkisini bu dönemin Fas resimlerinde görülebilir. Fas'ta dekorasyonda görülen çeşitlilik ve renklerdeki kontrast, ülkedeki ve çevresindeki medeniyetlerin çeşitliliğinin yansımasıdır. Geleneksel Fas modası pek çok kültür ve geleneğin çeşitliliğinin sonucu olarak Fas millî giyimini karakterize eder.

Mağribi mimarisi bu bölgede özelliklerini kazanırken diğer mimari akımlara göre data yavaş big gelişim göstermiştir.

Seville, Granada, Marakeş ve Fez gibi şehirlerin yapıları bu mimari tipinden etkilenirken dünyanın pek çok farklı bölgesinde de Mağribi mimarisinin etkilerini görmek mümkündür.

Seks İşçileri Karnavalı

İnsan haklarını yüzümüze vuran seks işçileri karnavalı nedir?

3-6 Mart tarihleri arasında Hindistan'ın Kalküta kentinde düzenlenen "Seks İşçileri Karnavalı"na, dünyanın çeşitli ülkelerinden katılan 25000'i seks işçisi olmak üzere, 50000'in üzerindeki kişi, 3 Mart'ın "Dünya Seks İşçileri Hakları Günü" olarak kutlanmasına karar verdi.

O günden sonra, 3 Mart dünyanın birçok ülkesinde seks işçilerinin haklarını dile getirdikleri bir onur günü olarak kutlanmaya başlandı.

Seks işçiliğinin kent uygarlıklarının tarih sahnesinde yer almasıyla başlamış olduğu yaygın olarak kabul edilen görüşlerden biridir.5- Her ne kadar tarih öncesi dönemde var olduğu ileri sürülen çok eşli yaşam biçimleri zaman zaman seks işçiliği ile ilintilendirilmiş olsa da bu ilişkilerin ticari nitelikte olmadığı ve hediye karşılığı olma niteliğinden öteye bir özelliği olmadığı ileri sürülmektedir. Ayrıca söz konusu tarih öncesi topluluklarda para karşılığında cinsel ilişkide bulunan bir grup kadının varlığı da kanıtlanmış değildir.

Kalküta, Hindistan'ın Batı Bengal eyâletinin başkentidir.Kalküta 1945 Ganj nehrinin bir kolu olan Hugli'nin ağzından 96 km içerde Ganj'la Brahmaputra nehrinin Bengal körfezinde meydana getirdikleri çatalağızda kurulmuştur.

Hindistan'ın en önemli limanıdır. Ülkenin dış ticaretinin üçte biri bu limandan yapılmaktadır. Kalküta 19. yüzyıl sonları ile 20. yüzyılda Hindistan İmparatorluğu'nun başkentiydi.

Seks işçileri yaş, ırk ve milliyet farkı gözetmeksizin kadın, erkek ve transgender insanlardan oluşur. Doğup büyüdüğü yerlerde çalışan seks işçileri olduğu gibi başka şehirde ya da ülkede çalışan seks işçileri de mevcuttur.

3 Mart, tüm dünyada Uluslararası Seks İşçileri Hakları Günü olarak kutlanıyor. Hindistan'da başlatılan bu gelenek 2008'den beri Türkiye'de de bir farkındalık günü olarak ön plana çıkıyor.

Seks işçileri güvenli, sağlıklı yaşam ve çalışma koşulları, herkesle eşit haklar ve seks işçiliğinin bir meslek olarak kabul edilmesini istiyorlar.

Kırmızı Şemsiye Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği Türkiye'de seks işçilerinin haklarını ve sağlığa erişim sorunlarını 3 Mart Uluslararası Seks İşçileri Hakları Günü başta olmak üzere faal olarak her zaman gözetip ve farkındalık yaratıp sorunları gidermeye çalışan bir dernek.

Kırmızı Şemsiye 2013 yılında seks işçisi ve trans bireyler tarafından kuruldu. Seks işçilerinin maruz kaldıkları hak ihlallerini toplumsal dışlanma ve damgalanmanın karşısında seks işçiliğinin bir emek biçimi olarak kabul edildiği toplumsal ekonomik ve siyasal düzen için üç ayrı alanda çalışmalarını yürütüyor. Bu alanlar cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakları, adalet erişim ve insani yardımdır. Dernek seks işçilerine yönelik eğitimler düzenliyor.

Hak savunuculuğu, bilgi ve materyal üretimi yapıyor. Translara ve seks işçilerine yönelik ücretsiz hukuki danışmanlık ve kondom desteği sağlıyor.

**O
Şey
Dergi**

Bizi Takip Edin!

Kabataş Erkek Lisesi

Boğazda tarih kokan bir eğitim çınarı Kabataş Erkek Lisesi nedir?

Kabataş Erkek Lisesi, 1908 yılı şubat ayında Kabataş semtinde Esmâ Sultan Konakları'nda daha önce kapatılmış olan Aşiret Mektebi'nin yerine açıldı.

18 Mayıs 1908'de yedi sınıf, 276 öğrenci ile öğretime başlayan okulun kurucusu ve ilk müdürü Aynizâde Hasan Tahsin Bey'dir. Okul, 17 Kasım 1913'te ilkökul kısmının da açılmasıyla on iki sınıflı "Kabataş Sultanisi" haline getirildi.

1919'dan itibaren yatılı ve gündüzlü olarak eğitim ve öğretimini sürdüren "Kabataş Sultanisi" 1923-1924 ders yılından itibaren sultanilerin kaldırılması üzerine "Kabataş Erkek Lisesi" adını aldı.

1928-1929 ders yılı başında Kabataş'taki eski binaların yetersizliği nedeniyle Beşiktaş Ortaköy'de, 1867-1875 yılları arasında Feriye Sarayları olarak inşa edilen bugünkü binalarına taşındı. Okul işleyişi ile ilgili ilk değişme, 1931 - 1932 ders yılında Feriye Saraylarının kapalı maneji olarak düşünülen yerin okulun kapalı salonuna dönüştürülmesiyle başladı.

1934 yılında okul bahçesinde yer alan ve Ağalar Dairesi adıyla bilinen cadde üzerindeki eski bina, onarılarak konferans salonu ve laboratuvarların yer aldığı, kültür binası olarak kullanıma açıldı.

Öğrenci sayısının artması sonunda 1941-1942 ders yılında okulun orta kısmı kapatılarak aynı binada yalnız lise olarak öğretime devam edildi. 1949'da Feriye Saraylarının üçüncüsü olan ve o tarihe kadar Beşiktaş Ortaokulu olarak kullanılan bölüm de "Pansiyon Binası" olarak liseye devredildi.

Günümüzde yabancı dil öğrenmenin gerekliliği ve genel liselerimizdeki dil öğretiminin yetersizliğinin giderilmesi amacıyla Kabataş Erkek Lisesi'ne Anadolu liselerinden farklı bir statü (Süper Lise) kazandırılması düşünüldü. Türkçe eğitim yapılarak lise önüne bir yıl hazırlık sınıfı açılması, Lise 9, 10, 11, sınıflarda takviyeli olarak İngilizce okutulması esasına dayanan yönetmelik hazırlandı. Böylece 1992-1993 Eğitim Öğretim yılında okulumuza kazandırılan yeni statü çerçevesi içinde karma eğitime geçildi. Okulun yeni statüye kavuşması öğrenci ve veliler arasında ilgiyi arttırdı. Bu nedenle İl dışından okulu kazanan kız öğrencilerin yatılı olma isteğini karşılamak amacıyla 1994 - 1995 öğretim yılından itibaren yatılı kız öğrenci alınmaya başlandı. 1995-1996 öğretim yılı sonunda Kabataş Erkek Lisesi Karma eğitimin ilk mezunlarını verdi.

1998-1999 öğretim yılından itibaren Anadolu Lisesi statüsüne alındı. 2006-2007 öğretim yılında Anadolu Liseleri arasında "Hazırlık artı 4 Yıl" öğrenim uygulayan Lise statüsü kazandı. 15 Mayıs 2008'de İngiltere Kraliçesi İstanbul'a geldiğinde ilk olarak okulumuzu ziyaret etti. 100.Yıl anıtının önünde okul şeref defterini imzaladı. Halen Hazırlık + 4 yıl Eğitim Süresi uygulanan Kabataş Erkek Lisesinde Hazırlık sınıflarında 4 sınıf İngilizce 2 sınıf Almanca temel dil olmak üzere eğitim verilmektedir.

Doğru düşünen, sorgulayan, araştıran, Değişime açık, Laik, demokratik bilince sahip, En az iki yabancı dil bilen, Çevre bilinci gelişmiş, Fen, sosyal, dil, sanat, spor alanlarında uygulamalı eğitime önem veren, her alanda başarıyı yakalayan, Bulundukları her ortamda farklılık yaratan, Öncülük görevi üstlenen bireyler yetiştirmek okulun vizyonu.

Misyonu ise; Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı, Köklü bir tarihi geçmişi ve gelenekleri olan, Çağdaş ve bilimsel düşünceyi temel alan, Sorgulayan ve sorumluluk üstlenen gençler yetiştirmeyi amaç edinen geleceğin Türkiye'sinde yetiştirdiği gençlerin söz sahibi olmalarını amaçlayan, Kendine güvenen, olaylara duyarsız kalmayan, hak aramasını bilen, toplum kurallarına saygılı, etik değerlere önem veren gençleri yüksek öğretime hazırlamaktır.

1908

Feminizm

Günümüzde sıkça yanlış kullanılan kavramlardan biri olan, eşitliğin temelinde yatan olgulardan feminizm nedir?

Feminizmin temel hareket noktası cinsiyetler arasındaki eşitsizlikleri ortadan kaldırmak olduğu için herhangi bir cinsin bir diğerine üstün olduğunu savunmak, feminizmin varoluşuna aykırıdır.

Feministler kadınların üstünlüğünü değil, sahip olmaları gereken olanakları, fırsat eşitliğini ve toplumsal adaleti savunur. Feminizm, cinslerin (kadın ve erkeğin) eşitliği kuramına dayanan ve kadınlara eşit haklar isteyen bir akımdır.

Feminizm, toplumca kanıksanan erkek düşmanlığı düşüncesinin aksine, cinsiyet eşitsizliğini gündeme getirmek için ön planda tutulan bir akımdır. Sadece kadınları değil, erkekleri de yakından ilgilendiren feminizm tanımı, gerçek eşitliği ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Femina, Latince'de "kadın" demektir.

Feminizm, kadınların haklarını tanıyarak bu hakların korunması amacıyla eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasına yönelik muhtelif ideolojiler, toplumsal hareketler ve kitle örgütlerinden oluşan harekettir.

Kadın hareketi doğrudan kadınları ilgilendiren ve dolaylı olarak kültürümüzü ilgilendiren konularda bilinç uyandırır.

Feminizmin temel objektifleri eğitim, iş, çocuk bakımı gibi konularda eşit haklara sahip olmaktan, yasal kürtaj hakkından, kadın sağlığı konusunda ilerlemelere, tacizin ve tecavüzün engellenmesinden lezbiyen haklarına kadar uzanır.

Feminizm, sosyoloji, politik akım ve etik alanlarından oluşur, temeli kadın özgürlüğüne dayanmaktadır. Bazı versiyonları geçmiş ve şimdiki toplumsal ilişkilere karşı eleştireldir.

Çoğu toplumsal cinsiyet ve cinselliğe ilişkin toplumsal inşa olduğuna inandıkları unsurları analiz etmeye odaklanmıştır. Yine çoğu feminist cinsiyet eşitsizliği ve kadın hakları, ilgileri ve kadın sorunlarını araştırmaya odaklanmıştır.

Feminist teori toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin doğasını anlamayı amaçlar ve toplumsal cinsiyet politikaları, iktidar ilişkileri ve cinsellik üzerine odaklanır.

Feminist hareket içinde kadın ve erkeğin eşitliğini savunan gruplar olduğu gibi kadının biyolojik ve duygusal olarak erkeğe üstün ve erkeğin "tamamlanmamış kadın" olduğunu savunan daha radikal gruplar da yer almaktadır.

Modern anlamda bir felsefe ve bir hareket olarak feminizmin kökeni kadının eğitimi hakkını savunan Lady Mary Wortley Montagu ve Marquis de Condorcet gibi özgür düşünürlerin de içinde yer aldığı Aydınlanma dönemine götürülmektedir.

Kadınlar için ilk bilimsel topluluk Hollanda Cumhuriyetinin güneyinde yer alan bir şehir olan Middelburg'de 1785 tarihinde kurulmuştur.

İngiliz kadın yazar Mary Wollstonecraft'ın feminist olarak adlandırılabilen A Vindication of the Rights of Woman (Kadın Haklarının Müdafaası - 1792) adlı eseri bu konuda ilk çalışmalardan biridir.

Harekete féminisme adını veren kişi ütopyacı sosyalist Charles Fourier'dir(1837). Fourier, 1808 gibi erken bir tarihte kadın haklarının genişletilmesini tüm tüm toplumsal ilerlemenin genel prensibi olduğunu öne sürmüştür.

İlk kadın hakları toplantısı New York, Seneca Falls'da 1848 yılında yapılmıştır. 1869 yılında John Stuart Mill The Subjection of Women (Kadınların Köleleştirilmesi) kitabını yayınlamıştır. Adı geçen kitabında Mill, "bir cinsin diğer bir cinse hakimiyeti yanlış....ve....insanoğlunun gelişmesinin önündeki en büyük engellerden biridir.." demiştir.

Pek çok ülke 20. yüzyılın ilk yıllarında özellikle de I. Dünya Savaşı'nın son yıllarında kadınlara oy hakkını tanımıştır. 5 Aralık 1930 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nde kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmıştır.

Feminizm kavramı ilk olarak sosyal filozof Charles Fourier (1772–1837) tarafından ortaya atılmıştır. Fourier sosyal gelişmenin kadınlara verilecek daha fazla özgürlükle mümkün olduğunu savunmaktaydı.

Bugün “Yeni Kadın Hareketleri” olarak da adlandırılmaktadır ve temelde kısmen birbiriyle iç içe kısmen de ayrı teorik yapılardan oluşmaktadır.

Klostrofobi

İnsanlığın en yaygın korku tanımlarından klostrofobi nedir?

Klostrofobi, genel anlamıyla küçük bir alana ya da odaya girmenin veya kaçmanın korkusu. Birçok durum veya uyaranlar tarafından tetiklenebilir, kalabalık Asansörler, penceresiz odalar ve hatta dar boğaz kazaklarda dahildir.

Genellikle anksiyete bozukluğu olarak sınıflandırılır ve bu genellikle panik atak ile sonuçlanır.

Anksiyete bozukluğu ya da kaygı bozukluğu kişinin işlevselliğini olumsuz yönde etkileyen çeşitli korku, kaygı veya anksiyete bozukluklarına verilen genel kapsamlı bir addır. Bu tür bozuklukların toplumun %18'ini etkilediğine inanılmaktadır.

Panik atak, başta panik bozukluk olmak üzere birçok psikiyatrik bozuklukta ve bazı fiziksel hastalıklarda görülen yoğun korku, kaygı, yoğun endişe karışımı bir nöbettir.

Panik atak, başta panik bozukluk olmak üzere birçok psikiyatrik bozuklukta ve bazı fiziksel hastalıklarda görülen yoğun korku, kaygı, yoğun endişe karışımı bir nöbettir. Klostrofobinin genellikle iki önemli semptomu olduğu düşünülmektedir: Kısıtlama korkusu ve boğulma korkusu.

Tipik bir klostrofobik en az bir ya da birkaç kısıtlamadan korkmaktadır. Küçük odalar, kilitli odalar, arabalar, uçaklar, trenler, tünel, su altı mağaraları, bodrum katlar, Asansörler ve mağaralar. Ayrıca kısıtlama korkusu, bir kuaförün sandalyesinde oturmak gibi önemsiz şeylerden korku klostrofobisine neden olabilir.

Klostrofobik ataklar için olası bir başka yer de özellikle de dış ameliyatı sırasında dış hekiminin koltuğu, yalnız bu senaryoda korku ağrıdan dolayı değil, kısıtlanma olduğundandır. Genellikle bir bölgeye kısıtlandığı zaman, klostrofobikler boğulma korkusu yaşar ve sınırları içinde hava eksikliği olabileceğine inanırlar.

Telefon

Tüm dünyayı avucumuza sığdıran, zamanla işlevi değişen muhteşem alet telefon nedir?

Telefon birbirinden uzak yerlerde bulunan kişiler ve düzenekler arasında bilgi alışverişini sağlayan elektrikli ses alıp verme aygıtı.

Telefonun çalışmasında ana ilke ağızdan çıkan ses dalgalarının önce elektrik sinyallerine çevrilmesi, bu sinyallerin çeşitli gönderme yöntemleriyle uzağa iletilmesinden sonra, bu defa da elektrik sinyallerinin yeniden kulakla duyulabilecek ses dalgalarına çevrilmesidir.

Önce kentlerde kurulan telefon şebekeleri daha sonra kentlerarası, uluslararası düzenekler durumuna dönüşmüş ve uydular aracılığıyla dünyanın her köşesinin birbiriyle iletişimi sağlanmıştır.

Konuşmaları açıkça aktaran ilk telefon aleti, Alexander Graham Bell ve Charles Sumner Tainter tarafından geliştirilen radyofon isimli aygıttır. İki bilim insanı, bu aygıtla ilk başarılı denemeyi 15 Şubat 1880 günü gerçekleştirdiler.

Verici Washington'da, 13. Cadde'deki Franklin Okulu'nun tepesine konmuştu. Tainter, ahizeyi eline alarak konuşmaya başladı: Bay Bell... Bay Bell... Beni duyabiliyorsanız lütfen pencerenin önüne gelip şapkanızı sallayın.

Az sonra Bell, 14. Cadde'de bulunan laboratuvarının penceresine geldi. Elinde şapkası vardı. Bir an durdu, sonra şapkasını sallamaya başladı.

Telefon, ilk olarak telgraf sistemine benzer iki bağlantı üzerinden konuşulacak şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Çoğu defa bir bağlantı demir tel, diğer bağlantı toprak olduğu için yitimler fazla ve sesler karışık olarak işitiliyordu.

Bakır alaşımlarının gelişmesiyle tel sayısı arttırıldı. Konuşma sayıları arttıkça bağlantılar yetişmemeye başladı. 1886 yılında tek devreden değişik frekanslarla ses gönderen bir aygıt (multiplex) kısa devresi yapıldı. Uzun hatlara konulan yükselticilerle kayıplar giderildi.

Anakaralar arası telefon konuşmaları 1915 yılında başlamıştır. İlk konuşma Paris'le ABD'de Arlingon arasında yapılmıştır. Anakaralar arası telefon konuşmalarında güçlü radyo alıcı vericileri kullanılıyordu.

İyonosferin etkisi konuşmaları zorlaştırdığı için sualtı kabloları kullanılmaya başlandı. İlk sualtı kablosuyla telefon görüşmeleri 1950 yılında Florida ile Havana arasında 185 km'lik uzaklıkta yapıldı.

Sonuç doyurucu olduğu için 1956 yılında New York ile Londra arasına aynı düzenek kuruldu. Uydu aracılığıyla anakaralar arası ilk telefon konuşmaları 1960 yılında başladı.

Echo 1 isimli uyduyla ABD'nin doğu yakası ile batı yakası arasında telefon bağlantısı sağlanınca bunu Telstar I, Telstar 2 ve diğer uydular izledi. Bugün uyduların devreye girmesiyle gemi ya da uçaklarla otomatik telefon konuşması yapılabilmektedir.

1985 yılında uzay mekiği Discovery'nin yörüngeye koyduğu uydulardan biri aynı anda 20.000 konuşma yapabilmeye olanak verir.

Türkler'de ilk telefon Osmanlı Devleti'nde 1908 yılında uygulanmaya başlandı. Kadıköy ve Beyoğlu santralleri 1911 yılında hizmete açıldı. İlk otomatik telefon santrali cumhuriyet döneminde Atatürk'ün emriyle 1926 yılında Ankara'da kuruldu.

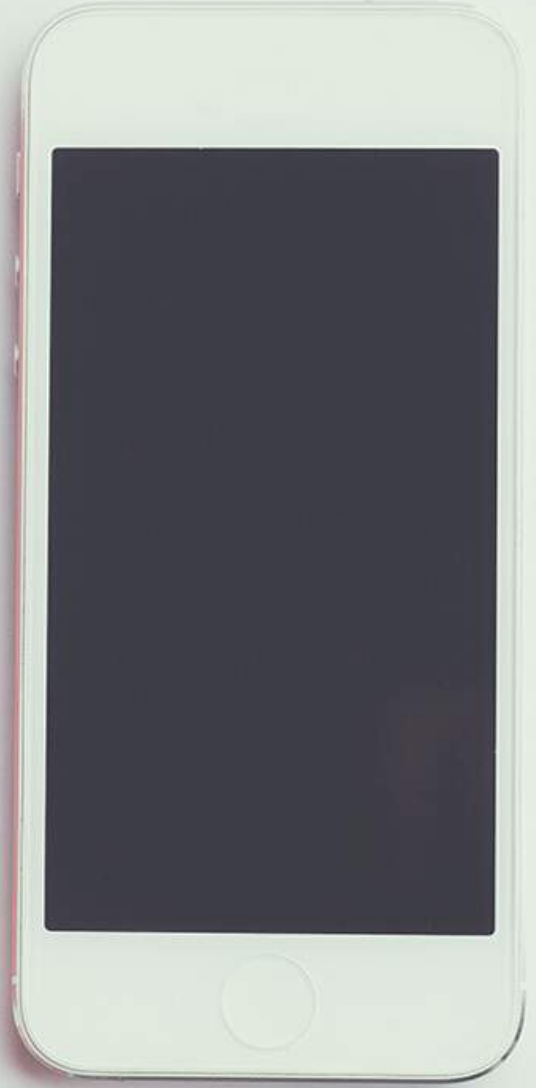
Ardından diğ er il merkezlerinde de telefon santralleri kurulmaya başlandı. Kısa bir süre sonra kurulan santraller aracılığıyla bütün iller arası telefon haberleşmesi başlamış oldu.

PTT'nin 1970'lerden sonra yaptığı çalışmalarla telefon, Türkiye'de geç olmakla beraber, süratle yayılmaya başladı. Türkiye'nin milletlerarası telefon santrali İstanbül'daki Tahtakale Telefon Santralıdır.

Fiberoptik, koaksiyel kablo ve elektromanyetik yollarla uydulardan yansıtılarak yapılan telefon görüşmeleri dünyanın her köşesini birbirine bağlamıştır. Telefon sistemlerinin kanal kapasiteleri her geçen gün artmaktadır.

Kanal sayısında artışlar telefonu daha da pratik bir hale sokmaktadır. Telekomünikasyon alanındaki önemli gelişmelerden biri de, telsiz telefonun ortaya çıkmasıdır.

Kısa dalga radyo alıcı-vericilerin normal telefon sistemine bağlamasıyla hareket halinde telefonla konuşma imk nı ortaya çıkmıştır.

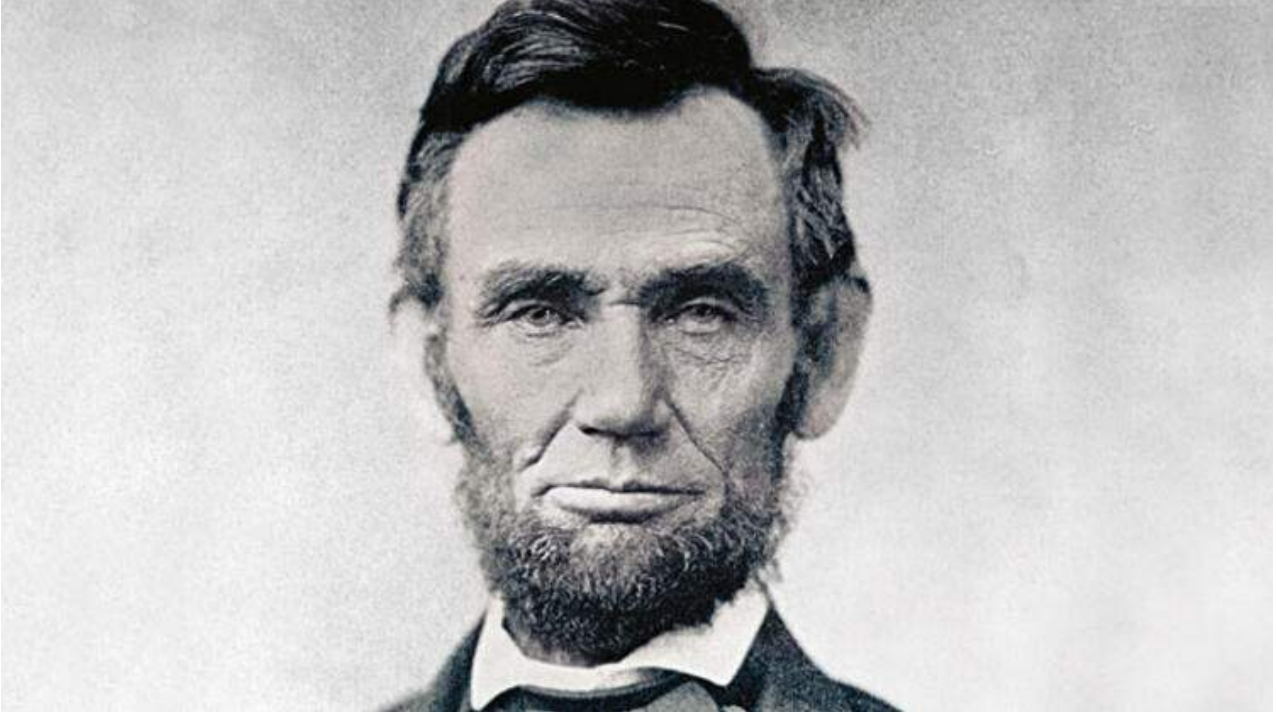
Abraham Lincoln

Amerika İç Savaşı'nda büyük rol oynayan ve adeta köleliğe karşı savaş açmış Amerikan Başkanı Abraham Lincoln kimdir?

Amerika Birleşik Devletleri'nin 16. başkanı ve Cumhuriyetçi Parti'nin ilk başkanıdır. Lincoln, Amerikan İç Savaşı'nda Amerika Konfedere Devletleri'ne karşı büyük bir galibiyet elde etti. Ülkenin birliğini korudu ve köleliği bitirdi.

1860 Başkanlık Seçimleri'nden önce savcılık, Illinois Temsilciler Meclisi üyeliği ve bir dönemde ABD Temsilciler Meclisi üyeliği yapmıştır. İki kez de ABD Senatosu'na girmek için adaylığını koymuştur fakat başarısız olmuştur.

Lincoln ABD'de köleliğe karşı olduğunu resmen dile getirdi. 1860 yılında Başkanlık için resmen adaylığını koydu. Ertesi yıl oyların büyük çoğunluğunu alarak Cumhuriyetçi Parti'nin ilk başkanı oldu.

1863 yılında köleliğin kaldırılması için gerekenleri ve tedbirler konusunda önlemleri belirtti. Ardından Serbest Bırakma Beyannamesi ve On Üçüncü Yasa değişikliği bildirilince Haziran 1863 tarihinde ABD'den kölelik resmen kalkmış oldu.

Lincoln, suikast sonucu ölen ilk ABD başkanı oldu. Tarihsel değerlendirmelerde en iyi Amerika Birleşik Devletleri başkanları'ndan biri olarak kabul edilir.7- Abraham Lincoln, 12 Şubat 1809 tarihinde, Thomas Lincoln ile Nancy Lincoln adında iki eğitimsiz çiftçinin ilk çocuğu olarak Kentucky eyaletinde bir kulübede dünyaya geldi. Abraham ismi annesi Nancy Hanks tarafından konulmuştur ve Lincoln'e ikinci bir isim verilmemiştir.

1818'de, Lincoln 9 yaşındayken, annesi Nancy Lincoln süt hastalığından 34 yaşında öldü. Kısa bir süre sonra Thomas Lincoln, Saraha Bush Johnston adında bir kadınla evlendi. Lincoln, ekonomik nedenlerden dolayı 18 ay kadar örgün eğitim alabildi.

Daha sonra maddi sıkıntılar ve ailesinin kamu arazisinde oturduğu gerekçesiyle Indiana'dan ayrılarak Illinois eyaletine taşındı. Doymak bilmeyen okuma isteğiyle kendi kendisini eğitti. Amerikan ve İngiliz tarihiyle ilgili birçok kitap okudu.

Lincoln, aynı zamanda bir güreşçi ve ağaç kesme konusunda yetenekliydi. 1,93 m boya sahipti ve yaşına göre çok güçlüydü.

4 Kasım 1842 tarihinde Lincoln, Mary Todd ile evlendi. Robert Todd Lincoln, 1 Ağustos 1843 yılında Springfield'da doğdu. Onun tek yetişkin yaşa gelebilen oğlu Robert, Harvard Koleji'ne gitti. Diğer çocukları ise genç yaşta öldüler.

Edward Baker Lincoln, 10 Mart 1846 tarihinde doğdu ve 1 Şubat 1850 tarihinde ise öldü. William Lincoln ise 21 Aralık 1850 yılında doğdu. 20 Şubat 1862'de Washington D.C'da Lincoln başkanken öldü. Thomas Lincoln ise 4 Nisan 1853'te doğdu, 16 Temmuz 1871 yılında Chicago'da öldü.

1832'de, henüz 23 yaşındayken, Illinois'te Liberal Parti üyesi olarak başarısız bir kampanya ile siyasi kariyerine başladı. Sangamon nehrindeki gemi trafiğini üstlendi. Daha sonra Kara Şahin Savaşı sırasında milis kuvvetlere kaptanlık yaptı.

1834 yılında, devlet meclisi seçimini kazandı Sir William Blackstone'un İngiltere'nin hukuk sistemini anlattığı, "Commentaries on the Laws of England" adlı kitabı okudu ve hukuk öğretmeye başladı. Bu yıllarda çok başarılı bir avukat oldu.

Lincoln, 1841 yılında Whig Partisi'ne William Herndon ile birlikte girdi. Lincoln, 1847 yılında Birleşik Devletler Temsilciler Meclisi'ne seçildi. Amerika – Meksika savaşı sırasında Başkan James K. Polk'a yaptığı eleştiriler fazla dikkat çekmesine neden oldu.

1848 yılında “Savaşın gereksiz ve anayasaya aykırı olarak başkan James K. Polk tarafından başlatıldığı” söylemini içeren bir metin oylamında 81 demokrata karşı mağlup olan 82 Whig üyesi arasında yer aldı.

hayatınızda
tüm
renklere
yer verin!

O
Şey
Dergi

VE UNUTMAYIN

Bilgi paylaştıkça
güzeldir...

O
Şey
Dergi

f t i
@oseydergi

Meditasyon
Cihan Haber Ajansı
Devlet Tiyatroları
II. Dünya Savaşı
Fenerbahçe
Hodbin
Bülent Ecevit
Berlin Duvarı
Anıtkabir
Dostoyevski
Anavatan Partisi
Birahane Darbesi
Nietzsche
Yahya Kemal Beyatlı
Hindistan
Unesco
Gazete

O
Şey
Dergi

f t i
@oseydergi

Inktober
Deprem
FilmEkimi
Cadılar Bayramı
Amacio Ortega Gaon
Buharlı Tren
Grafiti
Alacakaranlık Kuşağı
Susuz Yaz
Tuncel Kurtiz
El Classico
Florence Nightingale
Bizimkiler
Lagün
Netflix

ekim 2019

sey
dergi

f t i
@oseydergi

Murphy Kanunları
Madımak
Kemal Sunal
Amerika
Füze
Frida Kahlo
Kuduz
Elektrikli Sandalye
Bansky
Metro
Petra
Nobel Ödülü
Srebrenitsa Katliamı
PacMan
Uğur Mumcu
Atom Bombası
Disneyland
Nelson Mandela
Korun Madanesi

temmuz - 2019

**O
Şey
Dergi**

www.oseydergi.com

Hayatın içindeki O ŞEY!

Mısır Apartmanı

Kan donduran soğuk iklimi ile kendine has bir yaşam tarzı olan Dünya'nın en soğuk yerleşim yerlerinden olan Yakutistan nedir?

Mısır Apartmanı, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan tarihî bir apartmandır. Galatasaray semtinde, İstiklal Caddesi ile Acara Sokağı'nın kesiştiği noktada yer alır ve 303-305 kapı numarasına sahiptir. İstanbul'un en büyük kiliselerinden Sent Antuan Katolik Kilisesi'yle komşudur.

1910 yılında, yıkılan Trocadero Tiyatrosu'nun yerine, Mısırlı Abbas Halim Paşa tarafından kişlik konak olarak yaptırılmıştır. Mısır Apartmanı, İstanbul'un ilk betonarme yapılarındandır.

Osmanlı devlet adamı, Mısır eyaleti yöneticilerinden Abbas Halim Paşa tarafından Ermeni asıllı mimar Hovsep Aznavuryan'a yaptırılmıştır. Art nouveau tarzındaki yapının inşasına 1905 yılında başlandı. İnşaat malzemelerinin büyük bir bölümü Fransa'dan getirildi.

Yaklaşık 4,5 yıl süren inşaat çalışmalarının ardından yapı, 1910 yılında tamamlanarak Paşa'ya teslim edildi. Orijinal planda bina, zeminde dükkânlar olmak üzere toplam 6 kattan oluşuyordu. En üst katın bir bölümü çamaşırhane, kalan kısmı teras olarak kullanılıyordu.

İstiklal Caddesi (eski adıyla Cadde-i Kebir), Acara Sokağı ve Akarsu Sokağı olmak üzere üç cepheden yola bakan yapının giriş kapısı ve ön cephesi İstiklal Caddesi'ndedir. Ön cephede gösterişli balkonlar loca boşlukları ve ilk katta geniş pencereleriyle dikkat çekmektedir.

Dış cephenin en karakteristik özelliği ise yalın süslemelerle bezenmiş kesme taştan yapılma duvarlar ve cephe heykelleridir. Konağın Sahibi Abbas Halim Paşa tarafından kişisel konut olarak yaptırılmışsa da, Paşa'nın ölümünün ardından yapı, varisleri tarafından katlara ayrılmak suretiyle apartmana dönüştürülmüş ve 1940 yılında dönemin ünlü işadamlarından Hayri İpar'a satılmıştır.

İpar ailesinin mülkiyetinde yapıda birtakım değişiklikler yapılmıştır. Mevcut binaya 2 kat daha eklenmiş, ve 9. katın da ruhsatı alınmıştır. Ancak 9. katın yapımı hiçbir zaman gerçekleşmemiştir. Apartmana sonradan bir asansör de eklenmiştir.

Asansör zemin katla 8. kat arasında çalışmaktadır. Apartman'ın ikinci sahibi Hayri İpar'ın İstanbul'dan ayrılıp Brezilya'ya yerleşmesiyle birlikte, yapı büyük ölçüde boşalmış oldu. Bakımsız kalan binanın %70'i, 2000 yılında Koray Holding adlı firma tarafından satın alındı. Bunun ardından apartmanda genel bir onarım başlatıldı ve 5 yıl içinde yapı tümüyle restore edildi. Depreme dayanıklılık testlerinin olumlu olduğu açıklandı. 100 yılı aşkın süredir ayakta olan apartmanın dairelerinde pek çok önemli kişinin yaşadığı bilinmektedir.

Türk şair Mehmet Âkif Ersoy, görevi gereği 10 yıl kaldığı Mısır'dan 16 Haziran 1936 tarihinde Türkiye'ye döndüğünde bu apartmanda bir daireye yerleşti ve ölümüne değin burada yaşadı. Bir diğer Türk şair Mithat Cemal Kuntay da bu apartmanda yaşadı ve öldü.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün dışişleri Musevi asıllı Sami Günzberg'in muayenehanesi de Mısır Apartmanı'nda bulunuyordu. Dış muayeneleri için Atatürk'ün binaya ziyaretlerde bulunduğu bilinmektedir.

Apartmanda ayrıca Cumhuriyet'in ilk yıllarında önemli moda ve dikimevleri de vardı. Günümüzde apartmanın çeşitli katlarında restoran, tiyatro, sanat galerileri, lokaller ve çalışma ofisleri bulunuyor. Galerist'e ait sanat galerinden birisi de bu binada bulunmaktadır.

Anemi

Son derece önemli sağlık sorunlarından biri anemi nedir?

Anemi; kandaki alyuvar sayısının azalmasına veya alyuvarda oksijen taşıyan hemoglobin molekülünün azlığına bağlı olarak ortaya çıkar. Sonuçta, dokulara yeterli miktarda oksijen gidemez. Kandaki hemoglobin miktarının düşmesi anlamına gelmektedir.

Hemoglobin kaybı ile birlikte alyuvarın sayısında da azalma görülür. Bu da kanda eksiklik meydana getirir. Hemoglobin ; “demir” elementi başta olmak üzere azot, kükürt, oksijen, hidrojen ve kömür bileşiminden oluşan; kanın en kıymetli maddesidir.

İnsan vücudundaki organların ve dokuların düzenli olarak oksijene ihtiyacı vardır. Anemi, hafif olabileceği gibi kişinin hayatını tehdit edecek düzeyde olabilir.

Vücutta yüksek miktarda kan kaybı, veya alyuvar yapımının azalmasına veya yıkımının artışına sebep olan bir rahatsızlık söz konusu olduğunda anemi meydana gelir. Hemoglobin, alyuvarların temel yapıtaşıdır ve oksijen taşır.

Dolayısıyla, hemoglobin miktarının yetersiz olduğ u veya yapısal bozukluk sebebiyle görevini yerine getiremediği durumlarda da anemi görülür. Yüzlerce anemi türü vardır. Bunların çoğunluğu ender görülür.

Hemoglobin konsantrasyonunun erkekler için 14gr/dl’nin, kadınlar için ise 12gr/dl’nin altına inmesi anemi olarak kabul edilir.

Kan kaybı aneminin, özellikle demir eksikliği anemisinin en sık görülen sebebidir. Kan kaybı kısa süreli olabileceği gibi uzun bir zamana da yayılabilir. Menstruasyon kanamalarının fazla olması ya da sindirim kanalındaki veya idrar yollarındaki kanamalar kan kaybına neden olabilir.

Cerrahi operasyonlar, travma veya kanser de kan kaybına sebep olabilir. Çok miktarda kan kaybı oluşmuş sa, vücut anemiye neden olacak kadar alyuvar yitirebilir.

Hem edinsel hem de kalıtsal bazı faktör ve durumlar vücudunuzun yeteri kadar alyuvar üretmesini engelleyebilir. “Edinsel” terimi, bu durumla birlikte doğmadığınızı, sonradan oluşturduğ unuzu ifade eder.

“Kalıtsal”ın anlamı, bu duruma yol açan genin size ebeveynlerinizden geçmesidir. Vücudunuzun yeteri kadar alyuvar üretmesini engelleyen edinsel faktör ve durumlara örnek olarak beslenme, hormonlar, bazı kronik (uzun zamandır süregelen) hastalıklar ve gebelik gösterilebilir.

Aplastik anemi de vücudunuzun yeterli düzeyde alyuvar üretmesini engelleyebilir. Bu durum edinsel veya kalıtsal olabilir. Yeterince demir, folik asit (folat) veya B12 vitamini içermeyen bir beslenme tarzı vücudunuzdaki alyuvar yapımını engelleyebilir. Vücudunuz alyuvar üretebilmek için ayrıca C vitamini, riboflavin ve bakıra da gereksinim duyar.

Vücudunuzda besin maddelerinin emilimini zorlaştıran durumlar da alyuvar yapımını engelleyebilir.

Vücudunuz alyuvar üretebilmek için eritropoietin denen hormona ihtiyaç duyar. Bu hormon alyuvar yapımı için kemik iliğini uyarır. Bu hormonun düzeylerinde azalma anemiye neden olabilir.

Böbrek hastalıkları ve kanser gibi kronik hastalıklar, alyuvarların vücudunuzda yeteri kadar üretilmesini engelleyebilir. Bazı kanser tedavileri kemik iliğine veya alyuvarların oksijen taşıma kapasitelerine zarar verebilir. Eğer kemik iliği hasar görmüşse, ömrünü tamamlamış ya da yıkılmış alyuvarların yerine yenilerini yeterince hızlı üretemez. HIV/AIDS olan kişilerde, enfeksiyonlara veya hastalığın tedavisinde kullanılan ilaçlara bağlı olarak anemi gelişebilir.

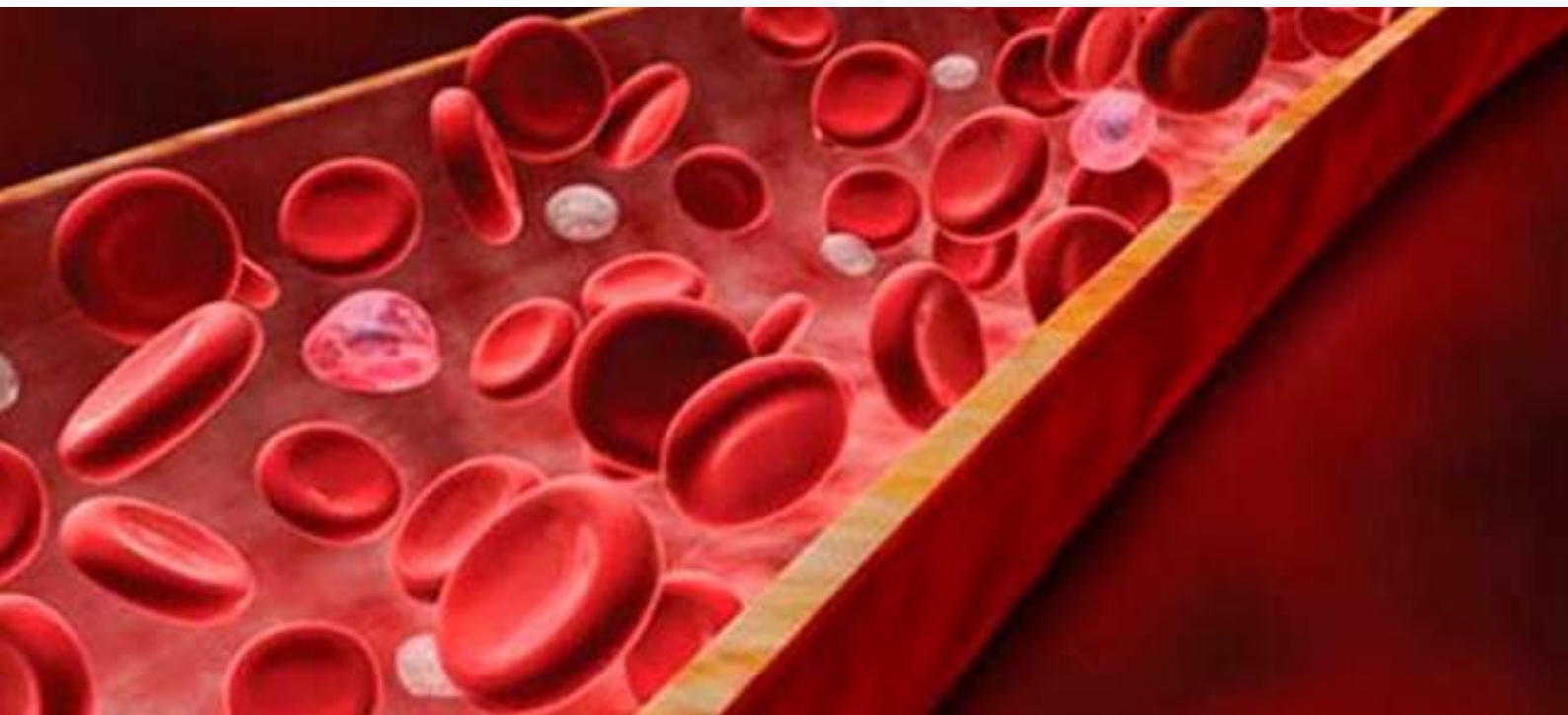
Gebelik süresince demir ve folik asit düzeylerinin düşük olmasından dolayı veya kandaki değişimlere bağlı olarak anemi oluşabilir.

Gebeliğin ilk 6 ayı boyunca kadınlardaki kanın sıvı bölümü (plazma) hacmi alyuvar sayısından daha hızlı bir artış gösterir. Bu da kanı sulandırarak anemiye neden olabilir.

Bazı bebekler yeterli alyuvar yapabilme kapasitesinden yoksun doğarlar. Bu duruma aplastik anemi denir. Aplastik anemisi olan bebek ve çocuklara, kanlarındaki alyuvar sayısını artırabilmek için sıklıkla kan nakli yapmak gerekir.

Bazı ilaçlar, toksinler ve enfeksiyon hastalıkları gibi edinsel durum ve faktörler de aplastik anemiye sebep olabilir. Hem edinsel hem de kalıtsal durumlar vücudunuzun çok fazla sayıda alyuvarı yıkıma uğratmasına neden olabilir.

Alyuvar yıkımını artıran edinsel durumlara bir örnek büyümüş ya da hastalanmış dalaktır. Dalak, yaşlanmış ve yıpranmış alyuvarları vücuttan uzaklaştıran bir organdır. Dalak büyür veya hastalanırsa, normalden daha fazla alyuvarı ortadan kaldırarak anemiye yol açabilir.

Vücutun alyuvar yıkımını çok fazla artıran kalıtsal durumlara örnek olarak orak hücreli anemi, talasemiler ve belli bazı enzimlerin eksikliği sayılabilir. Bu durumlar alyuvarlarda sağlıklı olan alyuvarlara göre ömürlerini daha çabuk tamamlamalarına neden olacak bozukluklara yol açarlar. Hemolitik anemi de vücudunuzun çok fazla sayıda alyuvarı yıkıma uğrattığı durumlara bir örnektir.

Kalıtsal bazı durumlar bu tip anemiye neden olabilir. Ayrıca edinsel durumlar veya faktörler de hemolitik anemiye sebep olabilir. Bunlara örnek olarak bağışıklık sistemi hastalıkları, enfeksiyonlar, bazı ilaçlar ve kan naklinde oluşan reaksiyonlar sayılabilir.

Anemi yaygın olarak demir, B12 vitamini ve folik asit yetersizliğine bağlı olarak geliştiğinden doktor gerek görüldüğü ölçüde bu açıkları kapatacak takviye ilaçlar verebilmektedir.

Yan etkilerinin görülmemesi açısından demir ilaçlarını doktor mümkün mertebe düşük dozlarda uygulamaktadır. Ancak ciddi bir demir kaybı söz konusuysa ve vücut alerjen değilse en etkilisi iğne şeklinde uygulanan demir takviyesidir.

Demir elementi C vitamini ile birlikte güçlü bir emilim göstermektedir. Bundan dolayı doktor C vitamini de önermektedir.

Böbrek yetmezliğine ya da kemik iliği hastalığına bağlı olarak gelişen anemiler de çok yaygın olmaktadır. Böbrek yetmezliği durumunda böbrekten hormon üretimi mümkün olmayacağı için, kan üretimini uyaran “eritropoetin hormonu” dışarıdan takviye edilir.

Kan değerleri korunurken bir yandan da anemiye sebep olan bu hastalıkların tedavisine başlanır.

yemek, mekan & bilgi.

YEMEK BLOĞU

foodinmobili.
blogspot.com

Selma Lagerlöf

Nobel Edebiyat Ödülü alan ilk kadın yazar Selma Lagerlöf kimdir?

20 Kasım 1858 Marbacka, İsveç doğumlu yazar Selma Lagerlöf, yine aynı yerde 16 Mart 1940'ta hayata gözlerini yummuştur. Efsane ve masallara dayanan yapıtlarıyla tanınmıştır. Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan hem ilk kadın yazar, hem de ilk İsveçli yazardır.

1858 yılında på Värmland'da Marbacka adlı bir çiftlikte dünyaya geldi. Çocukken geçirdiği bir hastalık yüzünden bir süre sakat kaldı. Dönemin geleneklerine göre evde özel eğitim gördü. 1882 sonbaharında babasının rızası olmadan Stockholm'de öğretmen okuluna girdi.

Eğitimi sırasında babası ekonomik sıkıntıya girdi ve Marbacka çiftliği satıldı. 1885'te babasını kaybeden Selma Lagerlöf aynı yıl Landskrona'da öğretmenliğe başladı. İki ciltlik romanı Gösta Berlings Saga'yı bu sırada yazdı.

1924'te Mauritz Stiller'in sinemaya uyarladığı roman, Lagerlöf'ün doğup büyüdüğü Vaermland bölgesinin en parlak dönemini, bölgenin demir döküm atölyeleri ve küçük malikanelerle dolup taşıdığı yıllardaki yaşamı anlatıyordu.

1890'larda İsveç'te romantizmin canlanışında önemli bir rol oynadı ve Osynliga Länkar (Görünmez Bağlar)'ı yazdı. 1895'te bir burs kazanınca, öğretmenliği bırakarak yurtdışı gezilerine katıldı ve kendini tamamen yazmaya verdi.

İtalya'ya yaptığı ziyaretten sonra Antikrists mirakler (Deccal'in Mucizeleri)'i adlı sosyalist içerikli romanını yayımladı. Bunu en iyi yapıtlarından biri sayılan En herrgårdssägen (Malikane öyküleri) ile Mısır ve Filistin'de geçirdiği kışın etkisiyle yazdığı, kendisine İsveç'in en önde gelen romancısı niteliğini sağlayan iki ciltlik Jerusalem (Kudüs) izledi. Diğer önemli yapıtları arasında, özlü ve güçlü bir anlatımı olan Herr Arnes penningar (Bay Arnes'in Hazinesi; 1904) yer alır.

I. Dünya Savaşı başlayınca çok sarsılan Lagerlöf, birkaç yıl süreyle pek ürün vermedi. Daha sonra Marbacka (1922), Ett Barns Memoarer (Bir Çocuğun Anıları; 1930) ve Dagbök för Selma Lagerlöf (Selma Lagerlöf'ün Günlüğü; 1932) adlı kitaplarında incelikli bir üslupla çocukluğunu anlattı. Vaermland'ı konu alan üçlemesiyle de tanınan Lagerlöf, çağdaş öykü yazarlarının en yeteneklilerinden biri sayılır. Lagerlöf'ün en iyi eseri olan Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige (Nils Holgersson'un yaban kazlarıyla maceraları) adlı kitabından yola çıkarak hazırlanan çizgi film dizisi, Türkiye'de Uçan Kaz adıyla gösterilmiştir.

Türkçe'de ayrıca Kurtlar ve Uçan Kazlar adlı çocuk kitapları vardır.

O ŞEY DÜKKAN

Yakında

O
Şey
Dergi

Gaia

Yunan Mitolojisi'nin incilerinden biri Gaia nedir?

Gaia teorisi, ismini bir Yunan tanrıçasından alır ve dünyanın yaşanabilir ısı, solunabilir havası ve asitsiz sularının yaşamın gelişimi ve metabolizması tarafından üretilip düzenlendiğini savunur.

Gaia teorisine göre tüm canlılar hava, okyanuslar, tatlı sular ve dünyadaki tüm akışkanlar aracılığıyla fiziksel olarak birbirine bağlıdır.

Gaia teorisinin cevapladığı kafa karıştırıcı sorulardan birisi şudur: Dünyanın atmosferinde nasıl böylesine inanılmaz bir gaz dengesi vardır? Komşu gezegenlerimiz olan Mars ve Venüs'ün atmosferleri büyük oranda karbondioksitten ve sadece az bir miktar azottan oluşur.

Tamamen kimyasal veya jeolojik bir sürecin sonucunda böyle olmaları muhtemeldir. Dünyadaki atmosferin çoğunu, birbirleriyle etkileşime girdiklerinde genellikle patlayıcı etkiler yaratan azot ve oksijen gazları oluşturur. Fakat bu gazlar atmosferde birbirleriyle etkileşime girmezler. Tek başlarına kalsalardı gaz içerikli süreçler bu durumu çok uzun zaman önce sonlandırmış olurdu. Oksijenin var olmasının temel sebebinin canlı organizmaların yaptığı fotosentez olduğu yaklaşık yüz yıldır kabul edilmektedir. Ne var ki, atmosferdeki azot, kükürt ve karbon dengesinin yaşamın kendisi tarafından ayarlanması gerektiğini son yıllarda öğrendik.

Yaşam ve atmosferinin de dahil olduğu maddesel dünya birlikte evrimleşmiştir. Yerküre'nin fiziki bileşenleri olan atmosfer, hidrosfer, kriyosfer (buzullar) ve litosferin birbirleriyle karşılıklı ve karmaşık etkileşimlerde bulunarak bir bütünlük oluşturduğu ileri sürülür.

Hipotez ilk olarak, Mars'ta yaşamın nasıl olacağını saptamak üzere Lovelock'un NASA adına yaptığı bağımsız bir araştırmanın ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Ancak, bazı göze batmalar nedeniyle "Gaia: Dünya'daki Yaşama Yeni Bir Bakış" adıyla kitap olarak yayınlanmıştır.

Gaia adı, antik Yunanlıların Toprak Ana olarak benimsedikleri Gaia tanrıçasından gelmektedir.

Hesiodos'a göre Gaia Erebus ile birlikte her şeyin yaratıcısı, her şeyin kendisinden meydana geldiği "toprak ana"dır; tüm tanrıların ve titanların annesidir.

Khaos'tan sonra ortaya çıkan Gaia ilk önce kardeşi Erebus'tan Aether'i sonra Aether'den gökyüzü Uranos'u daha sonra Uranüs'ten Pontos'u kendisinden çıkarır bir başka tabirle doğurur.

Daha sonra Uranos'tan Titanlar'ı doğurdu. Ancak Uranos kendi çocukları olan titanları doğar doğmaz Gaia'nın bağrına gömmekteydi (Ayrıca oğulları olan Hekatonkheir ve Kykloplar'ı Tartarus'a göndermişti fakat tanrılar onları kurtardı).

Artık bu ağırlığı taşıyamayan Gaia, Uranos'tan olan oğlu Kronos'un yardımıyla Uranos'u yendi ve çocuklarını özgürlüğüne kavuşturdu. Daha sonra Kronos da kendi oğlu Zeus tarafından Tartarus'a atılarak aynı kaderi paylaşacaktı.

İnsülin

Hayatımızın her anında konu sağlığımız olunca ön plana çıkan insülin nedir?

İnsülin, midenin arkasında yer alan organlarımızdan olan pankreasta üretilen bir hormondur. İnsülin metabolizmanın doğru çalışabilmesi için oldukça önemlidir.

Sisteminizdeki bu hormon, günlük aldığınız besinlerde bulunan şeker ve nişastayı glikoza dönüştürür. Nişasta insan vücudunda hücre dışında sindirilirken, bir şeker olan glikoz kan dolaşımına girer.

İnsülin ise bu sırada devreye girer, bu hormon yardımıyla hücreler glikozu enerji için kullanır. Gün içinde aldığınız şekeri yani glikozu enerjiye dönüştürebilmeniz için insülin hormonuna ihtiyacınız vardır. Karaciğer, yağ ve kas dokusu gibi bölgelerinizde insüline karşı duyarsızlık gelişmesi sonucu insülin direnci oluşur. Bu durumda kandaki şeker enerjiye dönüşemez ve yüksek seviyelerde seyrederek. Yüksek şeker oranı bir süre sonra metabolik sendrom ve tip 2 diyabete neden olur. Kısaca özetlenirse, insülin hormonunun gereken düzeyde etkili olamamasına insülin direnci denir.

Araştırmalara göre, aşırı kilo veya obezite insülin direncine neden olmaktadır. Özellikle, bel çevresindeki fazla yağın primer sebep olabileceği düşünülmektedir.

Bel ve göbek bölgesinde yoğunlaşan yağ dokuları insülin direnci, yüksek tansiyon, dengesiz kolesterol ve kardiyovasküler hastalık gibi ciddi sağlık sorunlarına neden olabilen hormonları ve diğer maddeleri üretmektedir.

Fiziksel olarak aktif olmama genellikle tip 2 diyabete yol açan insülin direnciyle ilişkili olmaktadır. Vücuttaki kaslar diğer dokulardan daha fazla glikoz kullanmaktadır. Normalde aktif kaslar depolanmış glikozu enerji için yakmakta ve kan glikoz seviyelerini dengede tutmaktadır. Böylece, kan dolaşımındaki glikoz da sürekli olarak yenilenmektedir.

Tip 2 diyabet vücuttaki insülin seviyelerini artırabilmektedir. Sağlıklı insanlarda, insülin, yağ hücreleri, kas hücreleri ve karaciğer hücreleri gibi çeşitli hücrelerde bulunan insülin reseptörlerine bağlanmada aracılık etmektedir.

Tip 2 diyabet hastalığını bulunan kişilerde meydana gelen yüksek kan şekeri seviyeleri aynı zamanda, yüksek insülin seviyelerini de tetiklemektedir. Bu da, insülin seviyelerinin yüksek olmasına rağmen insüline karşı bir direnç kazanabileceği ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Yüksek kan şekerinin başlangıç nedeni, vücuttaki yüksek karbonhidrat seviyeleri olabilmektedir.

Vücuttaki D vitamini eksikliği, insülin direncine ve insülin duyarlılığına etki edebilmektedir. Bu nedenle, glikoz toleransında oynadığı role bağlı olarak insülin direncine katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

Polikistik over sendromu gibi hastalıklar insülin direnci ile ilişkili olabilmektedir. Diğer yandan, polikistik over sendromunun insülin direncine neden olup olmadığı veya hastalık sürecinin bir parçası olarak ortaya çıkıp çıkmadığı tam olarak bilinmemektedir.

Cushing sendromu ve hipogonadizm gibi diğer hastalıkların da insülin direncine yol açabileceği düşünülmektedir.

Nevruz

Baharın gelişini müjdeleyen Nevruz nedir?

Nevruz, Anadolu ve Orta Asya kültürlerinde baharın ya da yeni yılın gelişini kutlamak amacıyla ortaya çıkmış bir bayramdır. Nevruz kelimesi köken olarak eski Farsçadan gelir. Yeni gün veya gün ışığı anlamına gelmektedir. Coğrafi olarak ise, baharın ilk günü anlamına gelmektedir. Bugün kuzey yarım kürede ekinoks oluşur. Güneş ışığının ekvatora dik açıyla gelmesiyle gece ve gündüz süresi birbirine eşitlenir. Ayrıca 21 Mart, koç burcunun başlangıç günüdür. Nevruz geleneğinin tarihi buzul devrinin bitişiye kadar uzanır.

İndro-İranlıların efsanevi hükümdarı, yerleşik hayata geçmelerine önderlik eden kişi, Kral Cemşid Nevruz kutlamalarını başlatmıştır. Nevruz, zor geçen bir kışın ardından doğanın uyanışını, bitkilerin yeniden çiçek açmasını temsil eder.

O zamanlar mevsimsel süreçlerin insan hayatına etkisini düşündüğümüzde tekrardan baharın gelmesi insanlar için hayati derecede önem arz etmekteydi. Kutlamaların da bu sebeple ortaya çıktığı düşünülmektedir. Nevruz Bayramı, birçok farklı kültür tarafından kutlanmaktadır. Bu yüzden kutlanılış şekillerinde farklılıklar mevcuttur. Türk kültüründeki kutlamalar ise bölgeden bölgeye farklılıklar göstermektedir. Türk kültüründe Nevruz, Türklerin Ergenekon'dan çıkmalarını ve baharın gelişini temsil eder.

Türkistan'dan Balkanlara kadar birçok Türk kavimi ve topluluğu tarafından, M.Ö. 8. yüzyıldan günümüze kadar her yıl 21 Mart'ta kutlanır. 1995 yılından itibaren Türkiye Cumhuriyeti'nde bir bayram olarak kabul edilip kutlanmaya başlanmıştır.

Selçuklu ve Osmanlı'da Nevruz geleneksel bayram olarak kutlanırdı. Nevruziye adı verilen şiirler okunur, şenlikler ve ziyafetler verilirdi. Nevruziye adlı özel bir macun, bir Osmanlı geleneği olarak her 21 Mart'ta Manisa'da mesir macunu şenliklerinde yapılmaktadır.

Nevruz'a hazırlık amacıyla evlerde genel temizlik başlar. Evler temizlenir, badana yapılır, halılar ve kilimler yıkanır. Yeni elbiseler ve hediyeler alınır. Bayram için tatlılar yapılır. Nevruz ateşi için yakacak malzeme toplanır.

Bu gelenek, eski Türklerdeki yu törenlerinin devamı niteliğindedir. Bu gelenek kapsamında ölmüşlerin mezarları ziyaret edilir, mezar üzerine tatlı bırakılır, yasin okunur, ağıt söylenip ağlanır. Daha sonra mezarların etrafını temizlenir.

Etkinlikler boyunca toplu şekilde kırlara çıkılır, eğlenilir, şölenler düzenlenir. Bu gelenek Hun Türklerinde de mevcuttur. Bazı yörelerinde bu etkinlik Nevruz'da gerçekleşmeye devam etse de, diğer yörelerde Hıdırellez'de yapılır.

Türklerin Nevruz kutlamalarında ateşle ilgili pratiklerden en yaygını büyük ateşler yakarak üzerinden atlamaktır. İnanişâ göre nevruz ateşinden atlayanlar hastalıklardan arınır ve yıl boyunca hastalanmaz.

Bir diğer pratik, hayvanları ateşin üzerinden atlatmak veya iki ateş arasından geçirmektir. Sabah erkenden tüm su kaplarındaki sular yenilenir, taze su içilir ve ev hayvanlarına da içirilir. Eski eşyaları suya atma, birbirinin üzerine su serpmeye ve su falına bakma şeklinde gelenekler de mevcuttur. Kutlamalarda halkı eğlendirmek için çeşitli gösteriler, seyirlik oyunlar ve müzik yer alır.

Kutlamalarının en önemli özelliği halk arasında yardımlaşma, sevgi ve şefkat bayramı olmasıdır. Bayram öncesi fakir, hasta ve zor durumdakilere para ve giyecek yardımı yapılır. Nevruz, Kürtler tarafından 21, 22 ve 23 Mart'ta kutlanır. Bu bayram ile Kürtler, genellikle şehir dışındaki bölgelerde veya açık alanlarda toplanır ve ilkbaharın gelişini kutlarlar. Kadınlar rengarenk elbiseler giyip başlarını pullarla süslenmiş ışıltılı örtüler ile örterler.

Büyük bir ateş yakılır ve bu ateşin etrafında dans edilip üzerinden atlanır. İran'da ise en önemli bayram sayılır. İran güneş takvimine göre ilk ayın başlangıcı Nevruz, İran'da 5 günlük resmî tatil olarak kutlanır.

Nevruz'un habercisi olan Hacı Firuz bu tarihler arasında çocuklara hediyeler dağıtır. Afganistan'da geleneksel olarak iki hafta boyunca kutlanır. Hazırlıklar günler öncesinden başlar ve yeni yıldan önceki en son Çarşamba gününden sonra bitmiş olur. Birçok gelenek ve görenek içinde en önemlileri şunlardır: Haft Mewa, kuru meyvelerden hazırlanarak kendi şurupları içinde sunulan bir çeşit meyve salatası. Bu 7 meyve, kuru üzüm, içde, antep fıstığı, kuru kayısı, ceviz ve badem ya da eriktir.

Buğdaydan yapılan bir çeşit tatlıdır. Bu tatlı özellikle geceleri bir araya gelerek ve sabahın ilk ışıklarına kadar şarkılar söylenerek yapılır. Bu bayram yılın ilk 40 günü boyunca sadece Mezarı Şerif şehrinde ve laleler gelişirken kutlanan eski bir gelenektir.

Jahenda Bālā adında özel bir dini törenle birlikte kutlanır. Bu özel tören, birçok Sünni Afgan'ın inancına göre dördüncü halife olan Ali ibn Abi Talib'in mezarının bulunduğu camide yapılır.

Kutlamalar, yılın ilk gününde yani Nevruz'da camiye bir bez afişin asılması ile başlayıp, lale tarlalarında ve caminin etrafında tam kırk gün boyunca devam eder. Buzkashi, at üzerinde oynan bir oyundur. Amaç yerdeki bir kafası kesilmiş keçi ya da koyunu yerden alarak rakipten önce hedeflenen alana bırakmaktır. Nevruz süresince buz kashi maçları düzenlenir.

Dersim İsyanı

İsyan mı katliam mı tartışmaları günümüzde de devam eden Dersim İsyanı nedir?

Osmanlı döneminde yüzyıllarca yurtluk ve ocaklık biçiminde özerk olarak yönetilen Dersim bölgesinde özellikle Tanzimat döneminde merkezi yönetimin güçlendirilmesi amacına yönelik düzenlemelerine karşı sık sık ayaklanmalar çıkmıştır.

Yörenin doğal koşulları ve aşiret temeline dayanan toplumsal yapısı, merkezi yönetimlerin otorite kurmasını engellemiştir. Cumhuriyet döneminde de bölgede egemen olan aşiret düzenini dağıtmak ve devlet gücünü yerleştirmek amacıyla bazı girişimler yapıldı.

1930'ların ilk yarısında bölgede meydana gelen ayaklanmalar bastırıldıktan sonra , 1935'te 2884 sayılı Tunceli Vilayeti'nin idaresi hakkında kanun çıkarıldı. Buna göre Tunceli iline bir askeri vali atanacaktı. Aynı zamanda dördüncü genel müfettiş sıfatını alan valinin (general Abdullah Alpdoğan) geniş yönetsel, askeri ve yargısal yetkileri vardı.

Düzeni sağlamak ve güvenlik açısından gerekli gördüğü durumlarda ilde yaşayan kişileri ve aileleri ,il sınırları içinde bir yerden bir başka yere göndermeye , il sınırları içinde oturmalarını yasaklamaya da yetkiliydi.

Yasanın uygulanmaya başlamasıyla 1937 başlarında yeni olaylar çıktı. Bölgede güvenlik sağlanamadı ve hükümet otoritesi kurulamadı. Bu sırada Suriye sınırına ve sınıra yakın bölge ve illerde benzer olaylar görüldü. Hatay'a bağımsızlık tanıyan Milletler Cemiyeti kararından sonra ,TBMM'de yapılan görüşmelerde, bu gelişmelerin başta Fransa ve Fransa'nın mandası altındaki Suriye tarafından kışkırtıldığı ileri sürüldü.

Başbakan İsmet İnönü ise, Tunceli İlinde iki yıldır izlenen reform programının amacının bölgenin uygar bir hale getirilmesi olduğunu belirterek, programa karşı bölgede direniş olduğunu belirtti.

Abasan aşireti reisi ve kendisine `Dersim generali` sıfatını yakıştıran Seyit Rıza önderliğinde asker ve vergi vermek istemeyen aşiretlerce yeni bir ayaklanma patlak verdi.

Ayaklanmaya Kureyşan aşireti dışında Haydaran, Yusufhan ve Demenan aşiretlerinden oluşan yaklaşık 5,000 kişilik bir ayaklanmacı grubu katıldı. Ayaklanma 20-21 mart gecesı Harsik köprüsünün yıkılması, köprüyle Kahnut bucağı arasındaki telefon hattının kesilmesiyle başladı.

Mart-Nisan 1937`de olayların genişlemesi üzerine general Abdullah Alpdoğan komutasında başlatılan askeri hareket, 13 eylül 1937`de sona erdi. Yöre halkının bir kısmı başka illere gönderildi. Askeri harekattan sonra yapılan yargılma 15 Kasım 1937`de sona erdi.

Ayaklanmanın lideri Seyit Rıza ile 6 kişi idam edildi. Çok sayıda ayaklanmacı değişik hapis cezalarına çarptırıldı. Ama olaylar durulmayınca 1938`de yeni bir ayaklanma çıktı. Bunun üzerine başlatılan ikinci askeri hareket sonunda Eylül 1938`de ayaklanma tamamen bastırıldı.

Ziya Gökalp

Türk düşünürü Ziya Gökalp kimdir?

Mehmet Ziya Gökalp, Türk yazar, toplumbilimci, şair ve siyasetçidir. 23 Mart 1876'da Çermik'te dünyaya gelen Gökalp'ın, Kürt ya da Zaza olduğuna yönelik bilgiler vardır.

Babası, aslen Suriye Türkmeni olan Vilayet Evrak Memuru Mehmet Tevfik Efendi, annesi Pirinçizade ailesinden Zeliha Hanım, dayısı dönemin Diyarbakır belediye başkanı olan, 1895'teki Ermenilere yönelik saldırıların örgütleyicilerinden olan Pirinçizade Arif Efendi'dir. 16. yüzyıla kadar Araplar ve Farslar egemenliğinde olan Diyarbakır sonradan Türk, Kürt ve Ermeni toplulukların millî çekişmeleri ile şekillenmiştir.

Sonraları, Kürt kökenli olduğu söylendiğinde, Gökalp, babası tarafından Türk ırkına sahip olduğundan emin olduğunu ama aslında bunun önemsiz olduğunu belirtmiştir. "Sosyolojik çalışmalarımın öğrendim ki milliyet, eğitime dayalıdır" demiştir

Serbest bırakıldıktan sonra 1900'de Diyarbakır'a sürgüne gönderildi. Yüksek öğrenimini tamamlamayan Mehmet Ziya'nın Diyarbakır'daki amcası ölmüş ve kızı Vecihe ile evlenmesini vasiyet etmişti.

Amcasının vasiyetini yerine getirmiş ve Vecihe Hanım ile evliliğinden bir oğlu (Sedat), 3 kızı (Seniha, Hürriyet, Türkan) olmuştur. 1908'e kadar Diyarbakır'da küçük memuriyetler yaptı. Eşinin mal varlığıyla rahat bir yaşam sürdürürken el altından hürriyet çalışmalarını yürüttü.

O dönemde bölgenin güvenliği için kurulan ve başında Kürt asıllı İbrahim Paşa'nın bulunduğu Hamidiye Alayları hırsızlık ve soygun olaylarına karışınca halkı örgütleyerek eyleme yöneltti.

3 gün boyunca Diyarbakır Telgrafhanesini işgal ederek buradan saraya İbrahim Paşa ve adamlarını cezalandırmaları için telgraflar çekmeye başladı.

Doğu ile Batı arasındaki kilit bağlantı noktalarından olan Diyarbakır Telgrafhanesinin işgali işin içine Batılı devletlerin de karışmasına neden oldu. Onların da saraya yaptığı baskı neticesinde bölgeye bir araştırma heyeti gönderildi. Fakat bir süre için sinen İbrahim Paşa ve adamları daha sonra aynı kanunsuzluklara yeniden başlayınca Ziya Gökalp ve arkadaşlarının önderliğindeki halk bu sefer 11 gün süre ile telgrafhaneyi yeniden işgal ettiler.

Bu direnişin sonunda İbrahim Paşa ve adamları bölgeden uzaklaştırılmıştır. Mehmet Ziya, 1909'da Selanik'te toplanan İttihat ve Terakki Kongresi'ne Diyarbakır delegesi olarak katıldı ve örgütün Selanik'teki merkez yönetim kuruluna üye olarak seçildi. Selanik'te kalmayı sürdürerek çevresinde bir kültür hareketi yaratmaya çalıştı. Lise programlarına sosyal bilimler dersi koydurarak bu disiplinin okullarımıza girmesini sağladı.

İttihat ve Terakki Selanik Şubesi'ni gençlik işleri ile uğraşan kolunun başına geçen Ziya Bey, çevresindeki gençlere toplumbilim ve felsefe dersleri verdi. Tefik Sedat, Demirtaş, Gökalep gibi takma adlar kullanarak Selanik'te yayımlanan bir felsefe dergisinde yazılar yazdı.

Dünyadaki Türkleri birleştiren, güçlü bir Türk devleti kurulmasını tasarlayan Ziya Bey, bu ülküyü dile getirdiği Altun Destanı'nı 1911'de Genç Kalemler Dergisi'nde yayımladı. 1912'de Derneğin merkezi İstanbul'a taşınınca, Ziya Gökalep de İstanbul'a gelip, Cerrahpaşa'ya yerleşti.

Mart ayında Ergani/Maden (Diyar-ı Bekir) mebusu olarak Meclis-i Mebusan'a seçildi. Meclis dört ay sonra kapatılınca Edebiyat Fakültesi'nde öğretim görevlisi oldu.

Kurumda onun eğitimle ilgili görüşleri kabul gördü; Darülfünun ve Eğitim Fakültesi'nde ders programları, okutulacak kitaplar onun önerileri doğrultusunda kararlaştırıldı.

1913 ve 1914 yıllarında kendisine önerilen Maârif Nazırlığı (Millî Eğitim Bakanlığı) görevini kabul etmedi, üniversitedeki görevini sürdürdü. 1915'te İstanbul Üniversitesi'nin Felsefe bölümünde İctimâiyyât müderrisi (Sosyoloji öğretim görevlisi) olarak atandı.

İstanbul Üniversitesi'ndeki ilk sosyoloji profesörü idi; üniversitelerimize toplumbilim (sosyoloji), onun sayesinde girdi. Düşüncelerini Türkçülük etrafında şekillendiren Mehmet Ziya Bey (Gökalep), İstanbul'a gelmez Türk Ocağı'nın kurucuları arasında yer almıştı. Derneğin yayın organı Türk Yurdu başta olmak üzere Halka Doğru, İslâm Mecmuası, Millî Tettebbûlar Mecmuası, İktisadiyat Mecmuası, İctimaiyat Mecmuası, Yeni Mecmua'da yazılar yazdı.

Balkan Savaşı öncesinden I. Dünya Savaşı başlarına kadar Türk Yurdu dergisinin yönetim kurulunda kaldı, derginin her sayısının bir şiir bir de yazı verdi. Türkleşmek-İslâmlaşmak-Muasırlaşmak başlıklı yazı dizisinde önemli konular yer verdi. Sonraki yıllarda Yeni Mecmua'yı çıkardı.

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin yenilmesinden sonra tüm görevlerinden alındı. 1919'da üniversite içinde İngilizler tarafından tutuklandı; dört ay Bekirağa Bölüğü'nde tutuklu kaldıktan sonra Ermeni soykırımı iddiaları ile ilgili işgal mahkemesi tarafından yargılandı.

Mahkeme sürecinde soykırım iddialarını kesinlikle reddetmiş ve Mukatele (karşılıklı öldürme) tezini savunmuştur. Yargılama sonucu diğer İttihatçılarla birlikte Malta'ya sürgüne gönderilen Ziya Gökalep, orada arkadaşlarına toplumbilim ve felsefe dersleri verdi.

Malta sürgünlüğü dönemde ailesiyle yaptığı mektuplaşmalar daha sonra Limni ve Malta Mektupları adıyla kitaplaştırılmıştır; sözkonusu kitap Malta sürgünlerinin orada geçirdikleri hayat şartlarıyla ilgili elimizdeki tek eserdir.

Ziya Gökalp, 2 yıllık sürgün döneminden sonra İstanbul'a döndüğünde üniversitede ders vermeye devam etmek istediye de bu isteği kabul edilmedi. Bir ay kadar Ankara'da yaşadktan sonra ailesiyle Diyarbakır'a gitti, Ahmet Ağaoğlu'nun desteğiyle Küçük Mecmua'yı çıkardı, yazılarıyla Kurtuluş Savaşı'nı destekledi.1923'te Maarif Vekaleti Telif ve Tercüme Heyeti Başkanlığı'na atandı, Ankara'ya gitti.

Aynı yıl Türkçülüğün Esasları isimli ünlü eserini yayımladı. Ağustos'ta İkinci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Atatürk tarafından Diyarbakır mebusu olarak seçildi.Ankara'ya yerleşen Ziya Gökalp, kültürel ve düşünsel çalışmalarına hiç ara vermedi; dünya klasiklerinin Türkçeye çevrilip yayımlanması ile uğraştı. 1924'te kısa süren bir hastalığın ardından dinlenmek için gittiği İstanbul'da 25 Ekim 1924 günü hayatını kaybetti. Divanyolu'ndaki II. Mahmud Türbesi hazîresine defnedildi.

Osmanlı Devleti'nin parçalanma sürecinde yeni bir ulusal kimlik arayışına girdi. Düşüncesinin temelinde, Türk toplumunun kendine özgü ahlâkî ve kültürel değerleriyle, Batı'dan aldığı bazı değerleri kaynaştırarak bir senteze ulaşma çabası yatıyordu. Bu sebepten zaman zaman batı edebiyatı ve düşüncesinin tesirinde kalmıştır."Türkleşmek, İslâmlaşmak, Muasırlaşmak" diye özetlediği bu yaklaşımın kültürel ögesi Türkçülük, ahlâkî ögesi de İslâmdı. Uluslararası kültürün yapıcı ögesinin ulusal kültürler olduğunu savundu.

Saray edebiyatının karşısına halk edebiyatını koydu. Batı'nın teknolojik ve bilimsel gelişmesini sağlayan pozitif bilim anlayışını benimsedi. Dini, toplumsal birliğin sağlanmasında yardımcı bir öge olarak değerlendirdi.

Toplumsal modeli, Emile Durkheim'in teorik temellerini kurduğu "dayanışmacılık" temelinde şekillendi. Bireyi temel alan kapitalist toplumun sınıf mücadelesiyle yıkılarak sınıfsız toplumun kurulmasını hedefleyen Marksizm'e karşı; sınıfsal ayrımları değil mesleki ayrımları gören, meslek örgütlerinin dayanışmasıyla toplumsal huzurun kurulabileceğini savunan solidarizmde karar kıldı.

Toplumsal ve siyasi görüşlerini anlattığı sayısız makale yazdı. "Türkçülük" düşüncesini sistemleştirdi. Milli edebiyatın kurulması ve gelişmesinde önemli rol oynadı. Ziya Gökalp önce Turancılık sonrasında Oğuzculuk daha sonra ise Türkiye Türkçülüğü fikirlerinin destekçisidir.

Kolonya

Şu an evimizin vazgeçilmezi olan kolonya nedir?

Kolonya, etil alkol, su ve limon, çiçek veya tütün esansı gibi hoş koku veren maddelerin karışımından oluşan bir tür parfüm.

Tüm zamanların en yaygın kullanılan tuvalet malzemesi olarak da bilinen kolonya, ilk kez 1709 yılında İtalyan Giovanni Paolo Feminis tarafından Köln'de üretilmiştir. İçerdiği alkol oranı genellikle derece ile belirtilir (örneğin 70 derece, 80 derece gibi).

Cilde sürüldükten sonra içerisinde bulunan alkolün hızla buharlaşması ve bu sırada buharlaşan alkol moleküllerinin çevrelerinden ısı çekmesi nedeniyle kullanan kişiye bir serinlik verir ve genelde ferahlamak için kullanılır. Bunun dışında keskin kokusu sebebi ile ayıltıcı özelliği vardır. Bir efsaneye göre Macar Suyu olarak bilinen ve ilk defa bir keşiş tarafından Macaristan Kraliçesi Elizabeth için üretilmiş olan koku, kolonyanın atasıdır.

Floransa'daki Santa Maria Manastırı rahibelerinin aqua reginae adıyla 14. yydan itibaren üretmekte oldukları bu koku bir teoriye göre 17. yyda bir gezgin olarak Floransa'da bulunan İtalyan parfümcü Giovanni Paolo Feminis'in ilgisini çekmiş ve baş rahibeden formülünü öğrenmiştir.

Köln'de yaşayan Feminis Floransa'dan döndüğünde bu kokunun içine bergamot, limon ve portakal esansı katarak bugün kolonya denilen kokuyu geliştirdi; önce Eau Admirable" (Hayranlık verici su), daha sonra da "Eau de Cologne" (Köln suyu, Almanca "Kölnisch Wasser") olarak pazarlamaya başladı. Artan talep üzerine Feminis'nin yardıma çağırdığı Giovanni Maria Farina adlı bir başka İtalyan parfümcü 1709'da Köln'de kurduğu fabrikada üretime devam etti. Köln Tıp Fakültesi'nin bu kokuyu tıbbi ürün olarak onaylamasının ardından kolonya Avrupa'da yaygınlaştı.

Kolonya ilk geliştirildiği yıllarda tıbbi amaçla kullanılıyordu. O günlerdeki formülüyle portakal çiçeği, bergamot ile limondan oluşan ve ferahlatıcı özelliği yüzünden rağbet gören karışım, sindirim sistemi rahatsızlıklarında şeker üzerine damlatılarak alınıyor ya da şaraba karıştırılarak içiliyordu. Antiseptik özelliğinden ötürü ağız çalkalamada, yara temizliğinde kullanılıyor, kas ve eklem ağrıları için harika bir friksiyon solüsyonu oluyordu.

Uzun yıllar tedavi edici özelliğinden yararlanılan bu sıvı, tuvalet amacıyla kullanılmaya başlandıktan sonra bir devrim yüzyılı olan 18. yüzyılda adeta bir çığır açtı. Sınıf savaşının en keskin biçimde yaşandığı yıllarda yükselen burjuvazi karşısında, ağır ve pahalı parfümlerle özdeşleşen aristokrasi yenik düşünce, ağır kokuların da itibarı azalmıştı.

Kolonya gibi hafif ve ferahlatıcı kokular sadeliğin, saflığın simgesi haline geldi ve burjuvazinin gözdesi oldu. Köln'de 1799'da üretilmeye başlanan "4711" adlı kolonya markası, üretimi günümüzde de devam eden en eski kolonya markasıdır.

Yüzde 80-96'sı etil alkol, kalan kısmı ise su ve esanstan oluşan kolonya, ağzı kapalı ve güneşten uzak kaldığı sürece ortalama beş yıl bozulmamaktadır.

Kolonya sürdükten sonra ferahlık hissedilmesinin sebebi, içindeki etil alkolün uçucu olması ve buharlaşırken vücut ısını da beraberinde götürmesidir.

Evde kolonya yapmak için 150 ml'lik etil alkol ile 20ml suyu çalkaladıktan sonra, 10 veya 15ml'lik limon esansı ilave ederek karıştırmak yeterlidir. İçine etil alkolden daha ucuz olduğu için metil alkol suyu koyulan kolonyalar, içildiği takdirde görme yetkisinin kaybedilmesine (körlüğe) neden olur. Aşırı tüketimi de öldürmektedir. Türk ananesinin şeker ile birlikte en önemli ikram ürünlerindendir.

II. Abdülhamid devrinin ilk yıllarında kolonyanın Osmanlı topraklarına ithal edilmeye başlaması, 1882'de ise yerli üretime geçilmesinden sonra ülkede konuk ağırlama ritüelinin ilk adımı olan gül suyu ikramının yerini kolonya ikramı almıştır.

Türk Ocağı

Birçok kez kapatılıp açılan Türk Ocağı nedir?

Türk Ocakları, 1912 yılında İstanbul'da bir kültür derneği olarak kurulmuş ve Cumhuriyet döneminde Türkiye'de millî devletin oluşumuna katkıda bulunmuş milliyetçi örgüttür. 1931'de 260'ı geçen şubesi, 30.000'i aşkın üyesiyle ülkenin en güçlü sivil kuruluşu durumuna gelen dernek cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Paşa'nın emri doğrultusunda Cumhuriyet Halk Partisi ile birleştirilmiş; 1949 yılında yeniden canlandırılmıştır.

Türk Ocağı'nın kuruluş çalışmaları 1911 yılında Askeri Tıbbiye öğrencileri arasında "190 Tıbbiye'li Türk Evladı" adına kaleme alınan beyanneme ile başlamıştır. Önce Balkan Savaşları ve hemen ardından başlayan I. Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan hava içerisinde kurulmuştur. Türk Ocağı dönem itibarıyla güncel siyasetle ilgilenmekten ziyade "millilik" üst fikrinde birleşmiştir. İlk tüzüğünde de "Ocak zinhar siyasetle iştigal etmez" şeklinde kesin bir ilke yer almış ve "Ocak maksadını tahsile çalışırken sırf milli ve içtimai bir vaziyete kalacak, asla siyasetle uğraşmayacak ve hiçbir vakit siyasi firkalara hadim olmayacaktır" denilmek suretiyle siyasi duruş açıkça ifade edilmiştir.

Türk Ocağı, beyannamenin yayınlanmasından sonra, öğrenci temsilcileri dönemin önde gelen milliyetçi aydınlarıyla görüşmeler yaparlar ve bir milli teşkilatın kurulmasını teklif ederler. Ön görüşmeleri takiben 20 Haziran 1911 tarihinde Ahmet Ağaoğlu'nun evinde yapılan toplantıda bu amaçla bir derneğin kurulması uygun görülür ve Dr. Fuat Sabit'in teklifiyle adının "Türk Ocağı" olması kararlaştırılır. Ocak, resmen 25 Mart 1912'de İstanbul'da kuruldu.

İlk başkanlığı Ahmet Ferit Tek, başkan yardımcılığını ise Yusuf Akçura üstlendi. 1913'de başkanlığına Hamdullah Suphi Tanrıöver getirildi. Derneğin önde gelenleri arasında Halide Edip Adıvar, Mehmet Emin Yurdakul, Ahmet Ağaoğlu, Ziya Gökalp, Mehmet Fuad Köprülü gibi isimler vardı.

1919 yılına kadar Turancı bir çizgide devam eden dernek "Büyük Turan" ülküsüne kısa sürede ulaşılamayacağını anlayarak Misak-ı Milli'ye yöneldi. Mondros Mütarekesinden sonra işgallere karşı İstanbul'da ünlü "Sultanahmet Mitingleri" gibi eylemler düzenledi. İstanbul'da direniş eylemlerinin örgütlenmesinde önemli rol oynadı. İşgal altındaki İstanbul'da baskılar artınca üyelerinin çoğu Anadolu'ya geçerek Kurtuluş Savaşı içerisinde aktif görevler aldı.

Türk Yurdu ve Yeni Mecmua dergilerini çıkaran Türk Ocağı kısa sürede 100'den fazla şube açtı. 1925'de Hamdullah Suphi Tanrıöver başkanlığa getirilirken Mustafa Kemal ve Latife Hanım da fahri başkanlığa seçildi. 1931'de yerine Halkevleri kuruldu. 1949'da merkezi Ankara'da olmak üzere yeniden açıldı. 12 Eylül 1980'de her dernek gibi kapatıldı. 1986'da yeniden faaliyete geçti. 1986 sonrasında asli canlılığını bulan Ocaklar Başbakan Turgut Özal zamanında güçlenmeye başladı. 2012'de 100. yılını kutlayan Türk Ocakları günümüzde "Türk Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı" adıyla, Türkiye ve Türk dünyasındaki gelişmeler ve millî konularda kamuoyu yaratıp faaliyetlerde bulunan bir kurum olarak devam etmektedir.

Genel Başkanlık görevini ise Osman Turan'ı takiben Prof. Dr. Necati Akder (1960-1961), Prof. Dr. Emin Bilgiç (1973-1974), Prof. Dr. Orhan Düzgüneş (1974-1994), Sadi Somuncuoğlu (1994-1995), Nuri Gürgür (1996-2012) yaparken mevcut başkanı 2012'den beri Prof. Dr. Mehmet Öz'dür. 16- 2019 itibarıyla ikisi Almanya'da olmak üzere 85 şubesi ve 5 temsilciliği vardır.

Schengen Vizesi

Avrupa Birliği ölkelerine geçişi kolaylaştıran ama vize alırken canımıza okuyan Schengen Vizesi nedir?

Schengen, Avrupa ölkelerinin çoğunu kapsayan AB pasaportsuz seyahat bölgesini ifade eder. Dünyadaki en büyük serbest seyahat bölgesidir.

Schengen vizesi, Schengen Bölgesi'ne üye devletlerden herhangi birine seyahat edenlerin seyahat başına turizm veya iş amaçlı 90 güne kadar kalmasına izin veren kısa süreli bir vizedir. Schengen vizesi Avrupa için en yaygın vizedir.

Vize sahiplerinin herhangi bir Schengen Bölgesi dahilinde serbestçe seyahat etmesine ve Schengen üyesi ölkelerden herhangi birinden dönüş yapmasına izin verir. Schengen Bölgesi içinde gümrük kontrolleri yoktur. Schengen vizesi Schengen Anlaşması sonucu ortaya çıkmıştır.

Schengen Antlaşması, Avrupa Ekonomik Topluluğu üyesi beş ölkede arasında, sınır kapılarındaki polis ve gümrük kontrollerini bütünüyle ortadan kaldırmayı amaçlayan antlaşmadır. Schengen I antlaşması 14 Haziran 1985 tarihinde beş Avrupa ölkesi arasında imzalanmıştır. Bu ölkeler Fransa, Batı Almanya'yla Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'dan oluşan üç Benelüks (Benelux) ölkesidir.

19 Haziran 1990'da imzalanan Schengen Anlaşmasını Uygulama Konvansiyonu ise anlaşmayı uygulamaya koymuştur. Bu anlaşmaların imzalanması Lüksemburg, Fransa ve Almanya'nın sınırlarının kesiştiği yer olan Lüksemburg'un Schengen adlı kasabasında yapılmıştır.

İkinci anlaşma ise Moselle Nehrinin ortasında Prenses Marie-Astrid isimli teknede imzalanmıştır. Ancak anlaşmanın yürürlüğe girmesi 26 Mart 1995 tarihine kadar uzamış ve bu zaman dilimi içinde Portekiz ve İspanya da anlaşmaya ortak olmuşlardır. Monako, Norveç ve İzlanda, Avrupa Birliği'ne üye olmamakla birlikte, bu anlaşmaya dahil olmuştur.

Aynı şekilde, İsviçre de Aralık 2008'de Schengen Antlaşması kapsamına alınmıştır. Lichtenstein'in katılımı ise ileri bir tarihe ertelenmiştir.

Liechtenstein, Avrupa Birliği ile Schengen ortaklık anlaşmasını 28 Şubat 2008 tarihinde imzalamıştır ve 1 Kasım 2009 tarihinde Schengen Alanına katılması planlanmıştır. Ancak onay için başlangıçta Liechtenstein'in vergi kaçırma ile mücadelesinin yeterli olmadığı öngören İsveç ve Almanya'nın isteği üzerine bu plan ertelenmiştir.

7 Mart 2011 tarihinde AB Bakanlar Kurulunun protokolün onaylanmasına izin vermesinden sonra Liechtenstein'in 2011 yılı sonu itibarıyla Schengen bölgesine katılmasına karar verilmiştir. Liechtenstein 19 Aralık 2011 tarihinde Schengen Bölgesine resmen katılmıştır.

1997 yılına kadar Avrupa Birliği hukukundan ayrı ayrı olmasına rağmen bu tarihte yapılan Amsterdam Antlaşması ile topluluk hukukuna dahil olmuştur.

Schengen anlaşması ile oluşturulan Schengen bölgesi, şu anda 26 Avrupa ülkesi için de geçerli olup yaklaşık olarak 4.312.099 kilometrekarelik alanı kaplamaktadır.

Haldun Taner Sahnesi

Dünya Tiyatrolar Günü'nde önemli tiyatro sahnelerimizden Haldun Taner Sahnesi nedir?

Haldun Taner Sahnesi, İstanbul'un Kadıköy Rıhtım Meydanı'nda yer alan bir tiyatro salonudur. İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetinde olan bina Şehir Tiyatroları tarafından işletilmektedir. Tiyatro, adını öykü, tiyatro, kabare yazarı ve gazeteci olan Haldun Taner'den almıştır.

Haldun Taner Sahnesi, 1925-1927 yılları arasında Fransa'dan borç alınarak İtalyan mimar U.Ferrari tarafından inşa edilmiştir. Tiyatro sahnesi olarak değil, meyve ve sebzelerin depolanıp satıldığı hal binası olarak inşa edilir.

Hal binası, aynı zamanda İstanbul'un ilk modern hali, Kadıköy Meydanı'nı simgeleyen Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi'ne ait üç yapıdan biridir. Ancak yapıldıktan sonraki 10 yıl boyunca, pazarcılar hal binasına kiracı olmak istemeyince bina boş kalır.

1937'de Kadıköy Belediyesi İmar Bürosu Müdür Yardımcısı Sabri Oran; “Boş olduğu, bir işe yaramadığı ve Kadıköy'ün kimliğine uymadığı” gerekçesiyle hal binasının yıkılmasını teklif eder.

Kadıköy Meydanı'nı simgeleyen üç neo-klasik yapıdan biri olan bina, 10 yıl içinde yıkımın eşiğine gelir. Bina ancak 1940'lı yıllarda, hal binası olarak kullanılmaya başlanır.

Bina, 1984 yılında ise kültür merkezine dönüştürülmek için sıkı bir restorasyondan geçer; restorasyon sırasında özgünlüğünü kaybeder. 1986'da İstanbul Üniversitesi'ne tahsis edilir.

Üniversite, binayı Devlet Konservatuarı olarak kullanmaya başlar. 1989'da ise alt katı, İstanbul Şehir Tiyatroları'na bağlı Haldun Taner Sahnesi olarak kullanılmaya başlandı.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti etkinlikleri için İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 2008'de Şehir Tiyatroları'nın ihtiyacına göre yeniden projelendirilen ve İstanbul Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'ndan onayı alınan maliyetleri de Avrupa Kültür Başkenti Ajansı tarafından karşılanacağı açıklanan tiyatro binasında bugüne kadar yalnızca küçük onarımlar yapılmıştır.

Melissa Virüs

İlk büyük bilgisayar virüsü Melissa Virüs nedir?

Melissa Virüsü, ilk defa 26 Mart 1999 tarihinde yayınlanan bir e-mail virüsüdür. E-mail sisteminin içerisine yayılan virüs kendi yapmış olduğu propaganda hareketleri nedeniyle kısa süre içerisinde sistemin çalışmasını aşırı yüklenmeye uğratabilecek kadar kuvvetli bir virüstür.

Melissa virüsü bir mail aracılığıyla yayılıyor ve ilgi çekici başlıklar altında kullanıcılara ek olarak gönderiliyordu.

İlgi çekiciliğine inanıp ekteki dosyayı açtıktan sonra Melissa virüsü çalışmaya başlıyor ve bir makro sistemiyle harekete geçirerek hem kendini yayıyor hem de sistemi aşırı yüklenmeye zorluyordu.

Makrolar maili açan kurbanın listesinde yer alan ilk 50 adresi hedef alıyor ve kullanıcının kimliğini kullanarak dağılmaya devam ediyordu.

Elbette Melissa virüsünün aktif olabilmesi için Microsoft Outlook'un 97 ve 98 senelerinde yayınlanan sürümlerinden birini kullanmak gerekiyordu. New Jersey'de yaşayan David L. Smith oluşturduğu bu virüs sonucunda 20 aylık hapse 5.000 Dolar para cezasına çarptırılmıştır.

Melissa virüsünün kısa süre içerisinde bilgisayar ve mail sistemlerine vermiş olduğu zararın 80 Milyon Dolar'dan daha fazla olduğu biliniyor.

Melissa'nın başlıca hedefi donanıma zarar vermek değilse de, virüs bazı sunucularda kalıcı hasara neden olmuştur. Ancak bu virüse bugünlerde pek rastlanmamaktadır.

Anestezi

Ağrısız acısız bir operasyon geçirebilmek için yapılan Anestezi nedir?

Anestezi, ağrısız ve güvenli bir ameliyat için kişinin çeşitli ilaçlar yardımı ile ağrı duymasının engellenmesidir. Anestezi hem ameliyat sırasında kişinin ağrı duymasını engeller, hem de ameliyatı yapan cerraha uygun çalışabileceği bir ortam yaratır.

Günümüzde modern anestezi teknikleri ile hastalar çok az riskle konforlu olarak ameliyat olabilmektedirler. Anestezi, anestezi uzmanı doktor tarafından verilir.

Anesteziyoloji yöntemleri; genel anestezi, spinal anestezi, epidural anestezi, sinir bloğu anestezisi ve lokal anesteziden oluşur. Seçilecek anestezi yöntemi hastanın genel sağlık durumuna, eşlik eden hastalıkların varlığına, ameliyat yerine göre belirlenir. Örneğin genel anestezi alması sakıncalı ve akciğer hastalığı olan hastada bir diz ameliyatı yapılacaksa bu belden aşağısının uyuşması ile sağlanan spinal anestezi ile yapılabilir. Bilincin ilaçlar yardımı ile ortadan kaldırıldığı ve tüm vücudun anestezi etkisinde olduğu yöntemdir.

Başlangıç olarak damardan verilen bir ilaç yardımı ile bilinç kaybolur. Daha sonra hastanın ağzından nefes borusuna bir tüp yerleştirilir. Bu tüp sayesinde anestezi makinesinden oksijen ve diğer anestezi yapıcı gazlar akciğerlerden kan dolaşımına geçerek anestezi durumunun devamını sağlar. Ayrıca hastaya damardan ağrı kesici ilaçlar verilerek hastanın ağrı duyması engellenir.

Ameliyat sonunda makineden anestezik gazların verilmesi sonlandırılır, hastanın bilinci ve solunumu geri dönünce nefes borusundaki tüp çıkarılır.

Bu tip anestezi yöntemi geniş alanları kapsayan ameliyatlarda, beyin ameliyatları, karın ameliyatları, kalp ameliyatları gibi işlemlerde uygulanır. Spinal ve epidural anestezi son yıllarda oldukça yaygınlık kazanan iki yöntemdir.

Bu yöntemlerden genel cerrahinin bazı ameliyatları, kadın-doğum cerrahisi ve ortopedik cerrahide sıkça yararlanılır. Ayrıca epidural yöntem sayesinde ameliyat sonrası ağrı kontrolü sağlanır.

Spinal anestezi bel bölgesinde omurilik sinirlerinin geçtiği spinal aralığa anestezi maddeleri verilerek yapılır. İlaçlar, iğne yapılan seviyenin iki üç omur üzerinden başlayarak ayak parmaklarına kadar yayılır. Bu yöntem ağrısız doğum, sezeryan gibi kadın-doğum ameliyatlarında, fıtık, apandisit gibi genel cerrahi ameliyatlarında ve bacaklardaki ortopedi ameliyatlarında tercih edilir. Bu yöntemde bilinç kaybı olmaz. Hastanın şuuru açıktır, ancak anestezi yapılan bölgede ağrı olmaz.

Epidural anestezide epidural aralıktan küçük bir kateter yerleştirilerek bu bölgede bırakılır. Ameliyat sonrasında bir iki gün bu kateter ile ağrı kesici maddeler verilerek ameliyat sonrası ağrılar önlenir. Ayrıca bu yöntem genel anestezide kullanılan ilaçların risk yarattığı kalp rahatsızlığı olanlarda eğer cerrahi yapılacak bölge uygunsa tercih edilebilir.

Ezan

Yaşadığımız son olaylarda içeriği bile değiştirilen Ezan nedir?

Ezan namaz vakitlerini bildirmek, Müslümanları namaza davet etmek (çağırarak) için yüksek bir yerde okunan kelimeler ve cümleler. Ezan lügatta “herkese bildirmek” demektir. Ezanda, İslam inancı ve dinin esasları çok veciz olarak anlatılmıştır.

Burada Allahü tealanın birliği ve büyüklüğü, Muhammed aleyhisselamın Allah’ın kulu ve resulü olduğu günde beş defa dünyanın her tarafında bütün insanlığa duyurulur. Ezan okumak, hicretin birinci senesinde Medine-i münevverede başladı.

Bundan önce, namaz vakitlerinde yalnız “Essalatü camia” denirdi. Müslümanların her namaz vaktinde kendiliğinden camide toplanması güçleşince, Peygamber efendimiz Eshabına namaz vakitlerinin nasıl bildirilmesi gerektiğini sordu.

Kimisi Hristiyanlar gibi nakus, yani çan çalalım, bazıları da Yahudiler gibi boru çalınsın dediler. Kimisi de namaz vakti ateş yakıp yukarı kaldıralım teklifinde bulundu. Fakat Resulullah efendimiz bunların hiç birini kabul etmedi.

O gece Eshab-ı kiramdan Abdullah bin Zeyd ve hazret-i Ömer rüyada ezanın nasıl okunduğunu görüp, Peygamberimize (sallallahü aleyhi ve selem) bildirdiler. Peygamber efendimiz de; “İnşaallah hak, gerçek bir rüyadır. O kelimeleri Bilal’e öğretin okusun.” buyurdu.

Medine’de ilk ezan okuyan Bilal-i Habeşî’dir (radıyallahü anh). Mekke’de ise Habib bin Abdurrahman oldu.Ezanın kelimeleri yedidir:Allahü Ekber: Allahü teala büyüktür. O’na bir şey lazım değildir. Kulların ibadetlerine de muhtac olmaktan uzaktır.

İbadetlerin, O’na hiç bir faydası yoktur. Dört kere söylenir.Eşhedü En La İlahe İllallah: Kibriyası, büyüklüğü ile ve kimsenin ibadetine muhtac olmadığı halde, ibadet olunmaya O’ndan başka kimsenin hakkı olmadığına şehadet eder, elbette inanırım. Hiçbir şey O’na benzemez. İki kere söylenir.Eşhedü Enne Muhammeden Resulullah: Muhammed sallallahü aleyhi ve sellem O’nun gönderdiği peygamber olduğuna, O’nun istediği ibadetlerin yolunu bildiricisi olduğuna ve Allahü tealaya, ancak O’nun bildirdiği, gösterdiği ibadetlerin yaraşır olduğuna şehadet eder, inanırım. İki kere söylenir.

Hayye Alessalah-Hayye Alelfelah: Müminleri felaha, saadete, kurtuluşa sebep olan namaza çağıran iki kelimedir. Sabah ezanı okunurken “Esselatü hayrun minennevm” (Namaz uykudan hayırlıdır) diye iki defa söylenir.

Allahü Ekber: O’na layık bir ibadeti kimse yapamaz. Herhangi bir kimsenin ibadetinin O’na layık, yakışır olmasından, çok büyüktür, çok uzaktır. İki kere söylenir. La İlahe İllallah: İbadete, karşısında alçalmaya müstehak olan, hakkı olan ancak O’dur. O’na layık bir ibadeti kimse yapamamakla beraber, O’ndan başka kimsenin ibadet olunmaya hakkı yoktur. Bir kere söylenir. İkamet (kamet), farz namaza başlamadan önce okunması sünnet olan, ezana benzeyen sözlerdir. Ezandan farkı fazla olarak “Hayye alelfelah” tan sonra “Kadkamet-is salatü” (Namaz başladı) cümlesidir. Kadınlar, ezan ve ikamet okumazlar.

Vakti girmeden önce okunan ezan ve ikamet vakti girince tekrar okunur. Kamet okumak ezan okumaktan efdaldır (üstün ve kıymetlidir). Ezan, Müslüman ve akıllı biri tarafından yükseğe çıkararak okunur. Deli, fasık, çocuk, Müslüman olmayan, kadın, cünüb olan, sarhoş ezan okuyamaz. Ezan, bildirilen kelimelerle ayakta okunur. Tercümeleri hangi lisanda olursa olsun okunmaz. Okunduğu zaman ibadet değiştirilmiş olur.

Ezan, farz namazların vaktinde kılınması veya kazası sırasında okunur. Bayram, cenaze, vitr, teravîh namazları için, ezan ve ikamet okunmaz. Ezan ve ikamet kibleye karşı okunur. Okunurken konuşulmaz ve selama cevap verilmez. Konuşulursa her ikisi tekrar okunur. Ezan okuyana ”muezzin” denir. Müezzîn ezanı yüksek bir yerde herkese duyurmak için yüksek sesle okur.

Camilerin sembolü olan, üzerine çıkılıp ezan okunan minarelerin ilkini Eşhab-ı kiramdan Mesleme bin Mahled, Mısır’da valiymken hicri elli sekiz senesinde hazret-i Muaviye’nin emriyle yaptırdı. Cuma namazındaki birinci ezan hazret-i Osman zamanında başlamıştır. Ezandan sonra salat ve selam okumak ilk olarak, hicri 781 (M.1351) senesinde Sultan Nasır Selahaddin’in emriyle Mısır’da başladı. Cenaze olduğunu bildirmek için minarelerde salat okunması muteber (kıymetli) kitaplarda yazılı değildir.

Çirkin bir bid’attır. Dinde sonradan ortaya çıkarılan bir iştir.İlk Türkçe ezan 3 Şubat 1932’de Hafız Rıfat Bey tarafından Fatih Camii’nde okunmuştur. Diyanet İşleri Başkanlığı’nın 18 Temmuz 1932 tarihli bir genelgesi ile de ezanın sadece Türkçe okunmasına karar verilmiştir. Uygulama 16 Haziran 1950 tarihinde kabul edilen kanuna kadar sürmüş olup bu kanun ile ezanın okunmasında kullanılacak dil serbest bırakılmıştır.

Vincent Van Gogh

Ölümünden sonra eserleri kıymete binen Vincent Van Gogh kimdir?

Vincent Van Gogh, 30 Mart 1853 tarihinde, Hollanda'nın güneyindeki Brabant bölgesinde, Groot-Zundert köyünde dünyaya geldi. Ailesinde bankacı, büyük tüccar, tablo satıcısı gibi zengin kişilerin bulunmasına rağmen babası bir köy papazıydı.

12 yaşında iken komşu kasabanın okuluna gönderilen Vincent, kafasının her şeyi gayet yavaş kavraması yüzünden eğitim ve öğrenim işini yüzüstü bıraktı. Babası onu 16 yaşındayken, önce La Haye'deki, sonra Brüksel'deki «Goupil» galerilerine resim satış memuru olarak yerleştirdi.

1873'te, Goupil Galerisi'nin Londra şubesine atandı. Burada kiracı olarak kaldığı evin kızı Ursula Loyer ile, 1875'te evlenmek istedi. Teklifinin reddedilmesi üzerine ilk ruhi bunalımını geçirdi. Londra'dan kaçtı, Goupil Galerisi'nin Paris şubesine geçti. Fakat burada da barınamadı. Müşterilerle, kurum yöneticileriyle anlaşmazlıklar çıkarıyordu. İşinden ayrılıp evine döndü. Ne yapmak istediğini bilmiyordu, işsiz güçsüz avare avare dolaşıyor bu arada resim galeri ve müzelerini dolaşıyor, resimler yapıyordu.

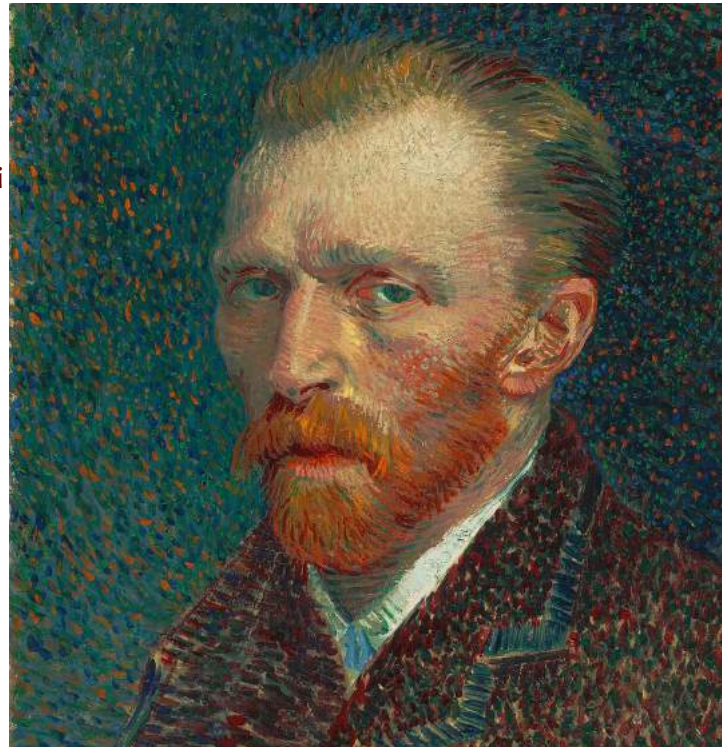
Çeşitli memleketleri dolaştı. Lisan öğretmenliği rahip yardımcılığı, kitap satıcılığı yaptı; ilahiyat dersleri aldı. Madenlerde papazlık yaptı, sefalet içinde yüzdü.

Van Gogh'un Borinage madenlerindeki işçilere yardım için çırpınışı katlandığı mahrumiyetler, karşılaştığı güçlükler kendisine hem deli, hem veli şöhretini kazandırdı. Köylüler ve maden işçileri ona çağdaş bir İsa gözüyle bakıyorlardı. Kendisi hasta, fakirdi ve sadakayla yaşıyordu.

Kardeşi Theo buraya gelip ölmek üzere olan Van Gogh'u kurtardı, Brüksel'e götürdü. Ama, ruhi dengesi büsbütün bozulmuş, harap olmuştu. Korkunç gerçeklerle teması, Tanrı inancını kaybettirmişti.

Kadın, Van Gogh'un evlenme teklifini reddetti. 1883'e kadar La Haye'de kaldı. Akrabası olan ünlü ressam Mauve'dan resim dersleri aldı. İlk yağlı boya resimlerini 1881-1883'te yaptı. Bir süre Christine adında bir fahişe ile yaşadı.

Babası 1885'te ölünce, kardeşi Theo'nun da etkisiyle 1886'da Paris'e gitti. Pariste yaşayan kardeşi Theo, onu evine aldı, barındırdı, baktı. Eline her türlü resim malzemesini verdi. Vincent Van Gogh, Ressam Cormon'un atölyesine yazıldı. Burada Toulouse – Lautrec ile empresyonist ressamlarla tanıştı. İçinde, bir türlü dile getiremediği coşkun bir insanlık sevgisi, sonsuz bir merhamet hissi vardı ki, bunları kelimelerin yardımı olmadan boyalarla anlatmak zorundaydı.

Pissarro, Degas, Seurat, Signac ve Gauguin'le Tamborin Bari'nda ve tablocu Baba Tanguy'nin dükkanında tanıştı. Bir ara «Noktacı-Pointillist» resim tekniğini benimsedi. Paris'te kaldığı bir yıl içinde 200'den fazla resim yapmıştı.

1888'de, Lautrec'in aklına uyararak, güney Fransa'da, daima güneşli ve yazın çok sıcak olan Arles Kasabası'na gitti. Akdeniz'in laciverdi onu büyüledi. Gauguin, ona misafir geldi. Van Gogh resmi o kadar seviyordu ki, boyayı tüpten doğruca tuval üzerine sıkıyor, parmağıyla eziyordu. Bazen hırsını alamıyor, boya yiyor; yemeklere renk versin diye boya katıyordu! Yaz sıcaklarında, tarlalarda güneş altında çalışmak sinirlerini büsbütün harap etti. 1888'da bir gece (23 Aralık), küstah tavırlar takınan Gauguin'in girtlağını ustura ile kesmeye kalkıştı.

Bereket, Gauguin güçlü kuvvetli bir ressamdı. Van Gogh hırsını alamayınca kızdı kendi kulağını kesti ve şehrin genelevinde tanıdığı bir kıza götürüp verdi. Gauguin kaçmıştı. Theo Paris'ten geldi. Van Gogh'u iki hafta için hastaneye yatırdılar. Burada hayaller görmeye başladı. Arles'de hayatının en güzel 200 tablosunu yapmıştı. Kendi isteği üzerine Arles yakınlarındaki Saint-Remy akıl hastanesine girdi. Bir süre sonra başka bir akıl hastanesine yatırıldı.

1890'da, «Mercure de France» Dergisinde, hakkında yazılan ilk yazı yayınlandı. «Kırmızı Üzüm Bağı» adlı tablosu da, hayatta iken satılan ilk ve son tablosu oldu. Van Gogh hastaneden çıkıp Paris'e, Theo'nun evine gitti.

1890 yılının 27 Temmuz günü, Auvers'te, tarlalarda resim yaparken, daha önce tedarik ettiği tabancasını çekti, göğsü ile karnı arasına ateş etti. Kardeşi Theo yetişti. İki gün daha yaşadı ve 29 Temmuz 1890'da öldü. Bir yıl sonra, kardeşi Theo da öldü. Auvers'te yanyana gömüldüler.

Van Gogh, ölümünden 10 yıl sonra ortaya çıkacak «Fauve» ressamlarına hareket noktası olmuş «ekspresyonistler»i etkilemiş; kendinden önceki dönemlerin, çok sağlam sanılan geleneklerini bir hamlede yıkmıştır.

Renkçilikte ve «itibari» boya kullanmakta, hürriyeti sonsuza kadar götürmüştü. Resimde «konu»nun önemi olmadığını, herhangi bir konunun sanat gücünü ifadeye neden olabileceğini ispat etti. «Çizgi halindeki tuşlar» ile çalışması da resim sanatına getirdiği yeniliklerdendir.

Sanat gücü, denge hissinde ve ifadesindeydi. Ölümünden sonra, Paris'te «Bağımsız Sanatçılar» sergisinde eserleri teşhir edildi ve bir anda meşhur oldu. 37 yıllık ömrünün son 3-4 yılında yaptığı tablolar ile resim dünyasının ölmezleri arasına girdi.

**Nisan Sayısında
Görüşmek Üzere...**

Mart - 2020

Hazırlayanlar

Ayşe BAYKAL

Orhan Murat GİRGİNKOÇ

@oseydergi

